

สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิทยานิพนธ์

ของ

รุ่งทิพย์ สະโลรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

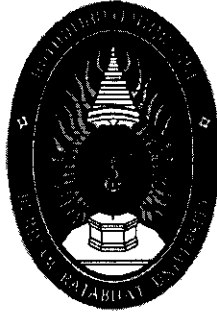
**STATE AND GUIDELINES FOR SCHOOL ADMINISTRATION
ACCORDING TO UPRIGHT SCHOOL PROJECT UNDER
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 32**

Rungtip Saloram

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in
Educational Administration**

October 2020

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.กระพั่น ศรีงาน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมคุณา)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียน สุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32		
ผู้วิจัย	รุ่งทิพย์ สะโลรัมย์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาด โรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในโรงเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 351 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิด ร่วมกัน ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ มีนวัตกรรมเข้ามาช่วย ในการเรียนการสอน มีการติดตามประเมินผลโดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง มีการจัด กิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นจิตสาธารณะ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนอย่าง สม่าเสมอ มีการยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่าของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความ ภูมิใจ โดยผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก การออมและใช้เงินตามความจำเป็นผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ปลุกฝังความพอเพียง พัฒนา สถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านความพอเพียง

TITLE	State and Guidelines for School Administration according to Upright School Project under Secondary Educational Service Area Office 32		
AUTHOR	Rungtip Saloram		
THESIS ADVISORS	Dr. Phaophonphat Bunkanan	Major Advisor	
	Dr. Kittiwat Thuyngam	Co - advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2020

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the state and guidelines for school administration according to Upright School Project under Secondary Educational Service Area Office 32, 2) to compare the state and guidelines for school administration according to Upright School Project under Secondary Educational Service Area Office 32; and 3) to study guidelines for school administration according to Upright School Project under Secondary Educational Service Area Office 32. This study consisted of two phases. Phase 1 was to study and compare School administration according to Upright School Project. The sample group was 351 school teachers under Secondary Educational Service Area Office 32 selected by stratified random sampling method. The data were collected by using questionnaire and the statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t-test and F-test. For phase 2, guidelines for school administration according to Upright School Project were examined by interviewing 4 experts. The data were analyzed by content analysis.

The results of the research wear as follows:

1. Teachers' opinions towards state of school administration according to Upright School Project under Secondary Educational Service Area Office 32 was at high level in overall aspect.
2. The result of the comparison of teachers' opinion classified by work experience and the size of the school was significantly different at statistical level of .05.
3. The guidelines for school administration according to Upright School Project were that school should encourage students to study have problem solving skill through various activities

and Active Learning should be promoted to allow students to share their opinions in accordance with 21st century skills. Moreover, technology and innovations should be implemented and integrated in teaching and learning. There should also be continuous assessment focusing on thinking skills and activities should be organized in order to promote students public consciousness in cooperation with school and communities continuously. Student should be praised and parents and teachers should be a role model in terms of having public consciousness. School should encourage student to save money through activities and projects and self - sufficiency should be promoted and school should be developed to be a role model of self – sufficiency.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่านที่จะได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และขอขอบพระคุณ ดร. เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร. กิติวัชร ถ้วยงาม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร. กระพัน ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษาและเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องด้วยดีตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ทำให้วิทยานิพนธ์ มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานการจัดทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายบุญเสริม รักพริ้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดชัยมงคลปราสาทวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 นางลัดดา เสาร์โสมงครุชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคู่สวนแดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และ นางสาวกัญชนก กามะพร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลลำปลายมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายสมเกียรติ วัฒนากมลประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ นายสุรสิทธิ์ เครือบคนโท ผู้อำนวยการโรงเรียนถนนหักพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ นายสมิง ไพร สุนทะวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ นายเรืองวิศ พายุหะธำรงรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต

ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเพื่อบุชาแต่พระคุณของ บิดา มารดา บุญकारी คุณอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม	20
โครงการ โรงเรียนสุจริต	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
งานวิจัยในประเทศ.....	61
งานวิจัยต่างประเทศ	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียน สุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ระยะที่ 2 หาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.....	73
กลุ่มเป้าหมาย	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	92
สมมติฐานของการวิจัย	92
วิธีการดำเนินการวิจัย	93
สรุปผลการวิจัย.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	108
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ	112
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล.....	115
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	120
ภาคผนวก จ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	128
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	139

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	แสดงการวัดและประเมินผลจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน.....	36
3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	67
4.1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง.....	77
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	78
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านทักษะกระบวนการคิด โดยรวมและรายข้อ.....	79
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีวินัย โดยรวมและรายข้อ.....	80
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านซื่อสัตย์ สุจริต โดยรวมและรายข้อ	81
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยรวมและรายข้อ.....	82
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหาร สถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีจิตสาธารณะ โดยรวมและรายข้อ.....	83
4.8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	85
4.10	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านมีวินัยเป็นรายคู่.....	86
4.11	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านซื่อสัตย์ สุจริต เป็นรายคู่.....	87
4.12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียง เป็นรายคู่.....	88
4.13	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านมีจิตสาธารณะเป็นรายคู่.....	89

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 แผนภูมิการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต.....	29
2.2 แผนภูมิแนวทางการดำเนินกิจกรรม.....	33

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกด้าน ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่นำไปสู่การเอาใจเปรียบและความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่ยุติธรรมต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรง และแพร่ขยายเข้าสู่สังคมไทยมากขึ้นจนเป็นปัญหาสำคัญของชาติอยู่ในขณะนี้ เนื่องจากบุคคลมีความซื่อสัตย์สุจริตน้อยลง จำเป็นต้องปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพราะถือว่าเป็นหัวใจซึ่งบุคคลในสังคมทะเลาะและอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเด็กที่จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตด้วย รัฐบาลได้พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งองค์กรอิสระในการดำเนินงาน พัฒนาการสอบที่เข้มงวดรัดกุม ไปจนถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนของสังคม อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหา “เชิงรับ” หรือ การแก้ปัญหาที่ “ปลายเหตุ” แบบนี้ไม่สามารถทำให้ปัญหาหมดไปอย่างถาวร เนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ดังนั้น จึงเกิดการเสนอแนะวิธีแก้ปัญหา “เชิงรุก” หรือการแก้ปัญหาที่ “ต้นเหตุ” ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 15)

การศึกษาไทยในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพหรือเสริมสร้างพลังที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน สามารถทำได้ตั้งแต่จุดแรกเริ่มและตลอดชั่ววัยของชีวิต ซึ่งเป็นการอบรมบ่มนิสัยในมนุษย์สามารถประพฤติตนเพื่อที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ดำรงชีวิตในการประกอบอาชีพในอนาคต และสามารถร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จึงถือได้ว่าการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ครูก็เป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดี และสร้างอนาคตของชาติด้วย (ศิรินทรา กลักโพธิ์. 2555 : 1) ด้วยนโยบายด้านการศึกษาจากการแถลงข่าวของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการและคณะ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ร่วมแถลงข่าวการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วย การป้องกันการปราบปรามการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอว่า การส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนให้เป็นคนสุจริตชน ทุกภาคส่วนต้อง

ร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมให้นโยบายการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ปรับทิศทางจากการมุ่งสร้างคนเก่ง คนดี ดำรงชีวิตสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสังคมที่มีเสถียรภาพ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง รวมทั้งการแก้ปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2559 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่รับผิดชอบงานบริหารจัดการการศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตโดยตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงได้อนุมัติให้สำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษาดำเนินโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ป้องกันการทุจริต ระดับเขตพื้นที่การศึกษา โครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมและ ธรรมมาภิบาลในสถานศึกษาเพื่อป้องกันการทุจริตภายใต้ชื่อโครงการ โรงเรียนสุจริต (Upright School Project) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริต ในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ของคนไทยให้สูงขึ้น โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีคะแนนความโปร่งใสเพียงร้อยละ 35 มีคะแนนอยู่อันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก เท่ากับประเทศเอกวาดอร์ โมลโดวา และ ปานามา (สำนักงานพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2559 : 1) นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ การดำเนินการไว้ 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายใน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กเยาวชน โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวให้เกิดความเข้มแข็งมากที่สุด เพราะเป็นอนาคตของชาติ กลุ่มภาคีรัฐ เสริมสร้างและสนับสนุนให้ใช้หลัก ธรรมาภิบาลในการ บริหารองค์กร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือ ปฏิบัติตามประมวล จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มภาคเอกชนส่งเสริมและสนับสนุน ให้ใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารองค์กรและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต และกลุ่มภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม ของทุกหมู่เหล่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นับเป็นความพยายามที่ดีของสำนักงาน ป.ป.ช. และภาคีทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรตามรัฐธรรมนูญในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ ชาติ ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต เพื่อใช้เป็นกรอบชี้้นำในการดำเนินการแก้ไขปัญหา การทุจริตของประเทศ (สำนักงานพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2559 : 3) โดยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลใน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยดำเนินโครงการ โรงเรียนสุจริต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา (สำนักงานพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2559 : 3) หากมองไปที่ปัญหาที่เกิดขึ้น

ในกลุ่มของเยาวชน ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่า เยาวชนไทยของเราขาดความปลูกฝังในด้าน คุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทัศนพงษ์ กุลบุตร, 2550 : 49)

โครงการโรงเรียนสุจริต มีเป้าหมายให้โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานที่เป็นการป้องกันการทุจริต ปลูกจิตสำนึกให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา กิจกรรมที่กำหนดไว้มีหลากหลายเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของการพัฒนาสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการป้องกันการทุจริต ปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน โดยใช้ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียน การนิเทศและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งเสริมการ ป้องกันการทุจริต ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียน รวมไปถึงการติดตามผลที่เกิดขึ้นจากผู้เรียนและปัจจัยที่ สนับสนุนและเป็นอุปสรรค ส่งผลให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะการป้องกันการทุจริต โดยมีกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ เพื่อให้ นักเรียนมีภูมิคุ้มกัน เป็นเยาวชนที่ดี ของประเทศชาติและพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 1) การเสริมสร้าง คุณธรรมให้ทุกคนโดยเฉพาะเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณธรรมนำความรู้ และนำเอา แนวทางโรงเรียนสุจริตมาสู่การปฏิบัติจริงนับเป็นทางออกที่สำคัญทางหนึ่งของสังคมไทย เด็ก และ เยาวชนเป็นผู้เยาว์ วัยชีวิตยังง่ายแก่การอบรมสั่งสอน และฝึกปฏิบัติ การปลูกฝังและอบรมสั่งสอนให้เด็ก เป็นคนดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก โดยมีครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน (ผกา สัตยธรรม, 2550 : 275 - 276) ทั้งนี้ครูต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น (ศศกร ไชยคำหาญ, 2550 : 30)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโครงการ โรงเรียนสุจริต เป็นนโยบายที่สำคัญของชาติ มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2556 แต่ก็ยังขยายโครงการยังไม่ครบทุก โรงเรียนและมีผลการดำเนินงานที่ต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อนำผลการศึกษามาเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหาร โรงเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต และเป็นแนวทางการพัฒนา รวมทั้งเป็นแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้
 ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ยึดคุณธรรมนักเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต 5 ด้าน ได้แก่ (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 1)

- 1.1 ทักษะกระบวนการคิด
- 1.2 มีวินัย
- 1.3 ซื่อสัตย์สุจริต

1.4 อยู่อย่างพอเพียง

1.5 มีจิตสาธารณะ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,968 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148 - 149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูจำนวนทั้งสิ้น 351 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษาอย่างมีสัดส่วน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงานของครู ประกอบด้วย

3.1.1.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์บริหารงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และประสบความสำเร็จในการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริต โดยได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทราบสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารและครูนำไปใช้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาในส่วนเกี่ยวกับโครงการ โรงเรียนสุจริต และประกอบการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต หมายถึง รูปแบบ วิธีการในการพัฒนากิจกรรมตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยยึดคุณธรรมนักเรียนในการปฏิบัติ 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ทักษะกระบวนการคิด หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่ใช้สัญลักษณ์หรือภาพแทนสิ่งของ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยมีการจัดระบบความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็นประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งเร้าที่เป็นไปได้ ทั้งในรูปแบบธรรมดาหรือสลับซับซ้อน ผลจากการจัดระบบสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การให้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ เนื่องจากการคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง

1.2 มีวินัย หมายถึง การมีวินัย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคลที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับ ไม่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเกิดขึ้นจากความรู้สึกลำบากภายในตนเอง

1.3 ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

1.4 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 จิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความห่วงใยและเข้าร่วมกระทำด้วยความสมัครใจ ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการหรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. ครู หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักทางการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

4.1 ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี

4.2 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขนาด ดังนี้

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 499 คน

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 ถึง 999 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,000 ถึง 1,499 คน

5.4 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ กำกับดูแล กำหนดนโยบาย ติดตามประเมินผล และสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งมีทั้งหมด 9 สหวิทยาเขต ประกอบด้วย สหวิทยาเขตกระสัง สหวิทยาเขตนางรอง สหวิทยาเขตประโคนชัย สหวิทยาเขตพุทไธสง สหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์ สหวิทยาเขตลำปลายมาศ สหวิทยาเขตละหานทราย สหวิทยาเขตสตึก และสหวิทยาเขตหนองกี่ รวม 66 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม
3. โครงการ โรงเรียนสุจริต
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (Administration) เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากสำหรับนักบริหารที่ต้องการดำเนินงานในองค์กรของตนเอง เพราะการบริหารก็คือการนำเอาสิ่งที่อยู่รอบตัวมาประยุกต์ใช้ให้สำเร็จ มีประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพต่อหน่วยงานมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นการบริหารจึงสำคัญสำหรับองค์กร ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

อนุชา วรหาญ (2546 : 26) ให้ความหมายว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกระบวนการ บริหารทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2547 : 6) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547 : 17) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548 : 29 - 30) ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การจัดกำลังคน การอำนวยการและการควบคุมทรัพยากรขององค์กร

หวน พิณรุฬห์ (2549 : 2) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

นนุช วงษ์สุวรรณ (2550 : 2) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกิจกรรมหรือวิธีการ ที่บุคคลหนึ่งกระทำต่อบุคคลหนึ่ง หรือหลายบุคคล เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2551 : 5) ให้ความหมายว่า การบริหาร (Administration) เป็นการปกครอง การดำเนินการหรือการจัดการ อีกคำหนึ่งที่ใกล้เคียงคือคำว่า การจัดการ (Management) คำว่า การบริหารนั้นมักจะใช้กับกิจการของรัฐ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน คณะผู้บริหารรัฐบาล เป็นต้น ส่วนการจัดการนั้นใช้กับงานของภาครัฐกิจและเอกชน เช่น ผู้จัดการธนาคาร ผู้จัดการบริษัท ผู้จัดการโรงเรียนเอกชน ผู้จัดการโรงแรม เป็นต้น ในแง่กระบวนการนั้น การบริหารหมายถึงการวางแผน (Planning) การจัดระเบียบองค์กร (Organizing) การชนะและครองใจคน (Influencing) และการควบคุม (Controlling)

การดี อนันต์นารี (2552 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ร่วมกัน ส่วนการจัดการ หมายถึง เทคนิควิธีการเฉพาะซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์กรและการควบคุมงาน มีการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ๆ

สุนทร โคตรบรรเทา (2552 : 2) ให้ความหมายว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จากความหมายของการบริหารสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรม โดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการบริหาร เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหาร

ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารมีความสำคัญต่อทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากการบริหารเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการบริหารไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2538 : 6) สรุปสาระสำคัญของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

สุธี สุทธิสมบุรณ์ และ สมาน รังสิโยภฤกษ์ (2542 : 5 - 7) ได้กล่าวไว้ว่า ความเจริญเติบโตและความสำคัญของการบริหาร ดังได้สรุปเป็นข้อ ๆ ต่อไปนี้

1. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก
2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านการบริหารให้กว้างยิ่งขึ้น
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความเจริญก้าวหน้าในด้านวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรม ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
4. การบริหารเป็นกรรมวิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
5. การบริหารจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งในด้านความเจริญ และความเสื่อมของสังคมในอนาคต
6. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในสังกัด ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก
7. การบริหารมีลักษณะใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ และการวินิจฉัยสั่งการนี้เองที่เป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร
8. ชีวิตประจำวันมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว หรือในสำนักงานย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ฉะนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างฉลาด

9. การบริหารกับการเมืองเป็นของคู่กัน ไม่อาจจะแยกจากกันโดยเด็ดขาด ฉะนั้น การศึกษาวิชาการบริหารจึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย

เจริญผล สุวรรณ โชติ (2544 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นสิ่งที่จำเป็นในหมู่มนุษย์ ซึ่งอยู่กันเป็นกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือแม้แต่การบริหารตนเองหรือการจัดระบบความเป็นอยู่ของตนเอง แต่เมื่อมีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่ม ก็ยังจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบต่าง ๆ ขึ้น

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 44 - 45) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นศาสตร์ที่สำคัญสาขาหนึ่งที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก สำหรับประเทศไทยมีการเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารในหลักสูตรต่างๆ ตั้งแต่หลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งนอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ทางกระทรวงศึกษาธิการ ให้การอบรมเกี่ยวกับเรื่องการบริหารการศึกษาแก่ผู้บริหารและข้าราชการครูที่เตรียมตัวจะเป็นผู้บริหาร และทางสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานของตำแหน่งผู้บริหารอย่างชัดเจนว่า บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาหรือได้ผ่านการฝึกอบรมทางด้าน การบริหารการศึกษามาก่อน

จากความสำคัญของการบริหารสรุปได้ว่า การบริหารเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นในสำนักงาน องค์กร สังคม ชุมชนและครอบครัว เพราะเมื่อมีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่ม ก็ยังจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่ง กันและกัน และเกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

แนวคิด และทฤษฎีการบริหาร

แนวคิด และทฤษฎีการบริหาร โรงเรียน หรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลากหลายแนวคิด ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้แนวคิดการบริหารโรงเรียนหรือการบริหารสถานศึกษา (School Administration) ดังนี้

การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM)

มีหลักการสำคัญและกรอบแนวคิดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

2547 : 49 - 51)

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลาง ไปยังสถานศึกษาให้สามารถตัดสินใจดำเนินการ ได้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

2. หลักการใช้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง (School Center) สถานศึกษาจะเป็นหน่วยงานบริหาร ไม่ใช่ผู้ถูกบริหาร สถานศึกษาจะเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพของเด็ก สามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทางการวางแผนจัดการศึกษาของตนเอง ที่สอดคล้องกันทั้งในระดับส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา ท้องถิ่นและชุมชน

3. หลักการมีส่วนร่วม (Collaboration Participation) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการบริหาร การตัดสินใจและการจัดการศึกษา ทำให้เกิดความตระหนักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ

4. หลักการพึ่งตนเอง (Self – management) เน้นให้สถานศึกษามีระบบบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมองเห็นจุดมุ่งหมาย เป้าหมายของสถานศึกษาตรงกัน สามารถบูรณาการสภาพการณ์ของท้องถิ่นกับสถานศึกษา มาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ด้วยความภาคภูมิใจ

5. หลักการประสานงาน (Co - ordination) สามารถประสานงานกันได้ทุกระดับ ทั้งแนวตั้งและแนวนอน เป็นกิจกรรมที่ต้องเน้นและเข้มแข็ง ทั้งสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และบุคคลภายนอก รวมทั้งประสานงาน แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ ทั้งทรัพยากรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ

6. หลักการความต่อเนื่องและหลากหลาย (Continuity and Diversity) การบริหาร จำต้องมีความต่อเนื่องใช้เวลา รวมทั้งการใช้เทคนิคการบริหารจะต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สามารถปรับใช้การบริหารเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้

7. หลักการพัฒนาตนเอง (Self - improvement) สถานศึกษาจะต้องพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้ พัฒนาการตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนา ทั้งการพัฒนาองค์กร พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาคณาจารย์และพัฒนาทีมงาน โดยนำองค์ประกอบเหล่านี้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษานั้น ๆ

8. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check Balance) ส่วนกลางและเขตพื้นที่ การศึกษาจะกำหนดคน โขบายและควบคุมมาตรฐาน และจะมีองค์กรตรวจสอบคุณภาพ ทั้งนี้จะเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ทั้งนี้หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะต้องคำนึงถึงหลักธรรมนูญ หรือ ธรรมนูญสากลทั้ง 6 ประการ มาประกอบการบริหารด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า โดยจะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูในสถานศึกษาในด้านความรู้ ความสามารถและการจัดทรัพยากรในสถานศึกษา

หลักธรรมนูญสากล

การบริหารตามหลักการธรรมนูญสากล (Good Governance) มีหลักปฏิบัติที่ช่วยประกันว่าผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารด้วยความรับผิดชอบ และนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริงเป้าหมายดังกล่าวรวมไปถึงความรับผิดชอบ การเปิดเผยโปร่งใส การมีส่วนร่วม

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมพร้อมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของบุคคล
2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยบรรดาคำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ
3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้
4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ
5. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้ายอมรับผลงานการกระทำของตน
6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรดาคำให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืนนาน

POSDCORB

เป็นคำย่อของพันธกิจหลัก ๆ ที่ผู้บริหารควรปฏิบัติในการบริหารองค์การ และพันธกิจของผู้บริหารตามทัศนของกุลิก (Gulick. 1936 : 123 ; อ้างถึงใน สมาน อัสวภูมิ. 2551 : 87) มีดังนี้

Planning (P) เป็นการกำหนดสิ่งที่จะต้องดำเนินการและวิธีการที่จะใช้ในการดำเนินการ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ (Purpose) ที่กำหนดไว้

Organizing (O) เป็นการกำหนดโครงสร้างการบังคับบัญชาอย่างเป็นทางการ เพื่อการจัดกลุ่มงาน การมอบหมายงาน และการประสานงาน การปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละกลุ่มงาน

Staffing (S) เป็นพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทั้งหมด ได้แก่ การคัดเลือกบุคคล การฝึกอบรม และการจัดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

Directing (D) เป็นพันธกิจที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในเรื่องของการตัดสินใจ การสั่งการ และการให้คำแนะนำ และการทำหน้าที่เป็นผู้นำขององค์การ

Co - ordination (CO) เป็นพันธกิจในการประสานงานระหว่างหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ

Reporting (R) เป็นความรับผิดชอบในการให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ ทั้งผู้บริหารเองและผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยวกับข้อมูล ผลการวิจัย และผลการตรวจต่าง ๆ

Budgeting (B) เป็นพันธกิจด้านการวางแผนเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ

ทฤษฎีทางการบริหาร ERG

สมยศ นาวิการ (2540 : 307 - 308) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางการบริหาร ERG ของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory) ว่า การจูงใจในการทำงานของบุคลากรให้เกิดมีต่อองค์การที่จะสร้าง แรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรให้เกิดมีต่อองค์การนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการของพนักงานหรือบุคลากรเรียงตามลำดับนั้น ดังนี้

1. ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ คือ ความต้องการทางร่างกาย และความปลอดภัย ความต้องการเหล่านี้เปรียบเทียบกับความต้องการ ระดับต่ำที่ได้ถูกกล่าวถึงภายในทฤษฎีของมาสโลว์ เช่น ความต้องการรายได้ สวัสดิการ และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) ความต้องการความสัมพันธ์ คือ ความต้องการทุกอย่างที่ที่เกี่ยวพันกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน ความต้องการ ความสัมพันธ์จะเหมือนกับความต้องการทางสังคมของมาสโลว์

3. ความต้องการการเจริญเติบโต (Growth Needs) ความต้องการ การเจริญเติบโต คือ ความต้องการภายในเพื่อการพัฒนาส่วนบุคคล ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโต พัฒนาและใช้ความสามารถของพวกเขาอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาสและการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ ความต้องการเหล่านี้จะถูกตอบสนองด้วยการมีส่วนร่วมของบุคคลภายในสภาพแวดล้อมของงาน ความต้องการการเจริญเติบโตจะตรงกับความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความต้องการความสมหวังในชีวิตของมาสโลว์

ทฤษฎีวงจรเดมมิง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 53) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานกลุ่มคุณภาพในรูปแบบวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ว่าเป็นกระบวนการสำคัญของทิวซี มี 4 ขั้นตอน คือ

1. P = Plan	หมายถึง	การวางแผน
2. D = Do	หมายถึง	การปฏิบัติ
3. C = Check	หมายถึง	การตรวจสอบ
4. A = Act	หมายถึง	การปรับปรุงแก้ไข

โดยมีหลักการ คือ

1. เป็นกิจกรรมที่เห็นว่าสามารถทำสำเร็จได้โดยง่าย
2. เป็นกิจกรรมที่เห็นว่าปฏิบัติแล้วสร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากร
3. เป็นกิจกรรมที่เห็นว่าจะสามารถพัฒนาตัวบุคลากรและหน่วยงานให้มี

ความก้าวหน้า

ทฤษฎีการบริหารองค์การ TQM

กระบวนการบริหารงานกลุ่มคุณภาพในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (Total Quality Management : TQM) นับเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารจัดการกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่ประสพอยู่ตลอดเวลา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับ หน่วยงานอื่นเพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนา โปรแกรมทางการศึกษาสามารถกำหนดจุดเน้นที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาสังคม โดยมีรูปแบบการบริหารมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ ดังนี้คือ

1. มุ่งลูกค้า (Customer Focus) เด็กนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเป็นลูกค้ารายใหญ่ เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการที่ต้องเข้าใจความต้องการของลูกค้าแล้วนำมากำหนดเป็นทิศทางในการจัดการบริหารที่เหมาะสม

2. ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Involvement) ทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการจรรโลงคุณภาพของสถานศึกษา เป็นความรับผิดชอบของทุกคนที่เกี่ยวข้องและมุ่งเพื่อให้เห็นผลอย่างจริงจัง

3. ตรวจสอบวัดความก้าวหน้า (Measurement) ผู้บริหารต้องมีข้อมูลในการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีมาตรการในการตรวจสอบวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามมาตรฐานอย่างชัดเจน

4. มีความผูกพัน (Commitment) ผู้บริหารทุกระดับจะต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและทุกคนมีความผูกพันสนับสนุนสร้างพลัง พัฒนาคุณภาพด้วย

5. ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การจัดการในสถานศึกษาหรือองค์กรทั่วไป ต่างมุ่งที่จะทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าเมื่อวานหรือวันนี้ ดังนั้นต้องคอยสอดส่องดูแลเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และในขณะเดียวกันก็ต้องแก้ไขปัญหาลุप्तสรรค เพื่อพัฒนา หรือจัดทำให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถผลักดันให้องค์กรเป็นไปตามที่มุ่งหวัง

ทฤษฎีการบริหารของฟาโยล

روبบิน และ เคาล์เตอร์ (Robbins & Coulter. 2003 : 7) กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของฟาโยล (Fayol) ใน 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ ตลอดจน แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน

ด้านที่ 2 ด้านการจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การกำหนดภาระงานที่จะต้องปฏิบัติ กำหนดบุคคลที่จะปฏิบัติ ตลอดจนวิธีในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 3 ด้านการสั่งการ (Commanding) หมายถึง การกำหนดให้ปฏิบัติงานตามแผนงานที่ วางไว้ล่วงหน้าในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 4 ด้านการให้ความร่วมมือ (Co-ordination) หมายถึง การปฏิบัติงานโดยพร้อมเพรียง กันทุกฝ่าย และเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการดำเนินงาน

ด้านที่ 5 ด้านการควบคุม (Controlling) หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจน การใช้การเสริมแรงเพื่อกระตุ้นการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีการจูงใจ

เบทเทอร์แมน และ สเนล (Bateman & Snell. 2004 : 405) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจในการปฏิบัติงานของ มาสโลว์ (Maslow) ภายใต้สมมติฐาน ดังนี้ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการและเป็นความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ขณะความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ไม่มีวันสิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมที่ต้องการ
3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนความสำคัญเรียงลำดับจากความต้องการขั้นพื้นฐานจนถึงความต้องการสุดยอด 5 ประการ คือ
 - 3.1 ความต้องการทางกาย
 - 3.2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง
 - 3.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของหรือความต้องการทางสังคม
 - 3.4 ความต้องการความสำเร็จเกียรติยศ ชื่อเสียง
 - 3.5 ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

จากแนวคิด และทฤษฎีการบริหาร สรุปได้ว่า ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก แต่การจะนำทฤษฎีใดมาประยุกต์นำไปใช้นั้น ต้องคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมในการทำงานด้วย เช่น ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ความครอบคลุมกระบวนการในการทำงานทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดภาระงานที่จะต้องปฏิบัติ การกำหนดให้ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ล่วงหน้า การปฏิบัติงานโดยพร้อมเพียงกันทุกฝ่าย และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้การเสริมแรงเพื่อกระตุ้นการปฏิบัติงาน ซึ่งหากปฏิบัติได้ตามนี้ก็จะสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการ ด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา หรือ โรงเรียนนั้นจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงมีหน่วยงาน และนักวิชาการ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา หรือ โรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33 - 38) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงาน ในสถานศึกษามี 4 กลุ่ม คือ

1. การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย
 - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล การประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากการ
- 1.5 พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณประกอบด้วย

- 2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.3 การตรวจสอบ การติดตาม ประเมินและการรายงานผลการใช้เงิน
- 2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.5 การบริหารกา เงิน
- 2.6 การบริหารบัญชี
- 2.7 การบริหารวัสดุและทรัพย์สิน

3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง
- 3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
- 3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

- 4.1 การดำเนินงานธุรการ
- 4.2 งานเลขานุการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4.3 งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

- 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- 4.8 การดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.9 การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- 4.10 การรับนักเรียน
- 4.11 การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และ

ตามอรรถาธิบาย

- 4.12 การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.13 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.14 การส่งเสริมและสนับสนุนและประสานงานการศึกษาจากบุคคล องค์กร

หน่วยงานและสถาบัน สังกัดอื่นที่จัดการศึกษา

- 4.15 การจัดระบบควบคุมในหน่วยงาน
- 4.16 การบริการสาธารณะ
- 4.17 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการศึกษาต่างประเทศอีกมากมายหลายท่าน ได้ให้ความหมายของ ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

แรมเซเยอร์ และคณะ (Ramseyer et al. 1955 : 18 - 56) สรุปขอบข่ายของงานบริหาร สถานศึกษาไว้คือ พัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเงินและบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ งานบุคคล งานอาคารสถานที่ จัดการรับส่งนักเรียน จัดระบบ บริหาร โรงเรียน และปกครองดูแลนักเรียน

กริฟฟิธส์ (Griffiths. 1956 : 5) ได้แบ่งการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ การรักษาความสัมพันธ์ชุมชน ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา จัดหาและพัฒนาบุคลากร และจัดหาและรักษาอาคารสถานที่

ฟิสก์ (Fisk. 1963 : 211 - 225) ได้แบ่งงานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้านเช่นกัน คือ ความสัมพันธ์ชุมชน การสรรหาและพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงและส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา และการจัดหาและดูแลเรื่องการเงิน อาคารสถานที่และอุปกรณ์

คิมบรูว์ และนันทันรี (Kimbrough & Nunnery. 1976 : 164 - 193) กล่าวถึงหน้าที่หรือ ภารกิจของสถานศึกษามี 8 ด้าน ได้แก่ การเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร การบริหาร

นักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงาน อาคาร สถานที่ การบริการชุมชน การจัด โครงสร้างองค์การและบริหารงาน และและบริหารงบประมาณ

เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni et al. 1992 : 175) ได้เสนอว่างานบริหาร สถานศึกษามี 8 ประการ คือ งานสัมพันธ์กับชุมชน งานกิจกรรมนักเรียน งานหลักสูตรและการสอน งานบริหารบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการ งานพัฒนาบุคลากร และงาน ประเมินผล

แคมเบลล์ และคณะ (Campbell et al. 1997 : 116) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษา โดย สรุปว่างานบริหารสถานศึกษามีงานสำคัญ 6 ประการ คือ งานสัมพันธ์ชุมชน งานหลักสูตร และการสอน งานกิจกรรมนักเรียน งานบริหารบุคคล งานอาคารสถานที่ และงานธุรการและ การเงิน

จากขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานใน สถานศึกษามีอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจทั้ง 4 กลุ่มงาน และ นำเข้าสู่กระบวนการบริหาร สถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเสมือนบัพผิบุญดีของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผล ให้ บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบ หลักคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกสาขาอาชีพ จึง ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ คุณธรรมและจริยธรรมไว้ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

ทิสนา เขมมณี (2546 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะ หรือ สภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็น ไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 7 - 8) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึงสิ่งที่สังคมว่าดี ควรทำ จริยธรรมตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง ระบบทำความดีละเว้นความชั่ว นอกจากนี้ คำว่า จริยธรรมยังใช้ครอบคลุม คำว่า คุณธรรม ค่านิยม กฎหมาย กฎระเบียบ หลักศาสนา กฎจรรยาบรรณพื้นฐานของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : 8) ได้อธิบายความหมายของคุณธรรม ไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมหรือระบบที่คุณค่าของมนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักให้ความสำคัญ

ยึดถือเป็นมโนสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนเป็นจริง ความดีงาม ความถูกต้อง ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อกัน นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการยังได้รวบรวมความหมายของคุณธรรมจากผู้รู้ต่าง ๆ เช่น พุทธทาสภิกขุ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่าเป็นคุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียว เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข ที่เป็นที่ต้องการของมนุษย์ คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องอบรม โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดขึ้นเหมาะสมกับที่เราต้องการ และพระราชวรานูณี ก็ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า เป็นธรรมที่เป็นคุณงามความดี สภาพที่เกื้อกูล นอกจากนี้แล้ว พระเมธีธรรมมาภรณ์ ให้ความหมายของคุณธรรมว่า เป็นเรื่องของความจริงแท้หรือสัจธรรม คุณธรรมทำให้เกิดการประพฤติดีดี ทำให้เกิดการรักษาศีล คุณธรรมเป็นตัวหลักและกระจายออกไปเป็นจริยธรรมและจรรยาบรรณ

วติน อินทสระ (2549 : 199) ได้กล่าวถึงคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง อุปนิสัยอันดีงาม ซึ่งสั่งสมอยู่ในดวงจิต อุปนิสัยนี้ได้มาจากความพยายาม และความประพฤติที่ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

ประกาศรี สีหอำไพ (2550 : 7) กล่าวว่า คุณธรรม (Moral) คือ หลักธรรมจริยา ที่สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์ จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดีคือความชื่นชม ยกย่อง ในขณะที่กระทำความชั่วย่อมนำความเจ็บปวดมาให้ การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม ความเข้าใจในเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นเกณฑ์สากล ที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติดิฉินในกาม เป็นต้น สภาพการณ์ของการกระทำความดี คือ ความเหมาะสม ความควรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถสั่งสอนอบรมให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีสติสัมปชัญญะ รับผิดชอบชั่วดีตามทำนองคลองธรรม มีจิตใจลักษณะนิสัยหรือความตั้งใจที่ดีงาม

พิสมัย เทียนทอง (2553 : 7) กล่าวว่า คุณธรรม คือ หลักความจริง หลักการ ปฏิบัติ ประกอบด้วย

1. จริยธรรม มี 2 ความหมาย คือ

1.1 ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมายจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

1.2 การประพฤติว่าอะไรควรไม่ควรทำ

2. จรรยา หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติซึ่งสังคมแต่ละสังคมกำหนดขึ้นสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละวิชาชีพที่อาจกำหนดบุคลิกภาพ กิริยา วาจาที่บุคคล ในวิชาชีพพึงประพฤติปฏิบัติ เช่น ครู แพทย์ พยาบาล ย่อมเป็นผู้พึงสำรวมในกิริยา วาจา ท่าทางที่แสดง

จริยธรรม คือ กฎแห่งความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ความเป็นผู้มี
 ปรีชาญาณ (ปัญญาและเหตุผลรวมกัน) ทำให้มนุษย์มีมโนธรรม รู้จักแยกแยะ ความดี ถูกผิด ควรไม่
 ควร จริยธรรมมีลักษณะ 4 ประการ คือ

2.1 การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgement) บุคคลจะมีหลักการของตนเอง
 เพื่อ ตัดสินการกระทำของผู้อื่น

2.2 หลักการจริยธรรมและการตัดสินใจตกใจเป็นความสับสนที่เกิดขึ้นใน
 ตัวบุคคล ก่อนที่จะปฏิบัติการต่าง ๆ ลงไป

2.3 หลักการทางจริยธรรมเป็นหลักการสากลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจใน
 การกระทำสิ่งต่าง ๆ

2.4 ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมได้มาจากความคิดของบุคคลหรืออุดมคติของสังคม
 จนเป็นทักษะในการดำรงชีวิตของตนและของสังคมที่ตนอยู่

ธานีทร์ ทรัพย์เชิธร (2550 : 10 - 13) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม ว่าหมายถึง สภาพ
 คุณงามความดี เป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2
 ความหมาย คือ

1. ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก
 หลัก ศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ
2. การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ
 จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนมีความ
 รับผิดชอบ ฯลฯ

ปาริฉัตร สินธุวงศ์ (2555 : 9) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม มีดังต่อไปนี้

1. มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีน้ำใจ มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และช่วยเหลือ
 สังคม
2. มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และปฏิบัติตนตรงต่อหน้าที่
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. การมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อหน้าที่
5. รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และเคารพในมติของเสียงส่วนมาก
6. ความซื่อสัตย์สุจริต
7. ความสามัคคี
8. ความละเอียด และเกรงกลัวในการกระทำชั่ว
9. ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง

จากความหมายของคุณธรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง หลักของความคิด ความงาม ความถูกต้องในการ แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นการ ประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งอาจส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ความหมายของจริยธรรม

พล แสงสว่าง (2545 : 34) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม จริย รากศัพท์เดิมมาจาก จร แปลว่า เดิน หมายถึง เส้นทาง เมื่อใช้กับคน คือ ทางเดินของชีวิต หรือแนวทางดำเนินชีวิต เมื่อรวมกับคำว่าธรรม ก็หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 291) ได้ให้ความหมายของ จริยธรรมในฐานะคำนามว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศีลธรรมหรือกฏศีลธรรม

ทศนา เขมมณี (2546 : 4) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นการแสดงออก ทางประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เป็นรูปธรรม

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (2550 : 9) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม คือ หลัก หรือหัวข้อ แห่งความ ประพฤติปฏิบัติเพื่อเกิดปกติสุขในสังคม ไม่ให้มีการเอาเปรียบกัน หรือมีได้ ก็แต่น้อย ให้เกิด ความมั่งคั่ง มั่นคงทั้งส่วนตนและส่วนท่าน

สมคิด บางโม (2554 : 12) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง หลักหรือ ข้อความ ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ดึงตามหลักคุณธรรม ตลอดจนการมีปัญญาไตร่ตรองด้วย เหตุผลว่า อะไรดี ควรประพฤติ อะไรไม่ดี ไม่ควรประพฤติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 7) ผู้ทรงคุณวุฒิได้กลั่นกรองเนื้อหาของจริยธรรม ทั่วไปในการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย เป็นจริยธรรม 8 ข้อ ที่มีลักษณะเป็น ตัวแทนของ จริยธรรมที่คนทั่วไปจะเข้าใจได้เหมือนกันครอบคลุมจริยธรรมทั่วไป ใช้ในการสอน จริยธรรม สำคัญที่ควรริบเร่งพัฒนาปลูกฝังโดยด่วนว่ามี ดังต่อไปนี้

1. การใฝ่สัจจะ
2. การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา
3. ความเมตตากรุณา
4. ความมีสติสัมปชัญญะ
5. ความไม่ประมาท
6. ความซื่อสัตย์สุจริต
7. ความขยันหมั่นเพียร
8. ความมีหิริ โอตตัปปะ

ความหมายของจริยธรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความถูกต้องดีงาม
 สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา บรรทัดฐานของตนเองว่า อะไรเป็นสิ่งที่ดีงาม และอะไร
 คือความถูกต้อง โดยทั่วไปมิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มนุษย์นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมี
 ความสำคัญมากที่สุดในโลก เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถเรียนรู้และรับ การฝึกอบรม
 สั่งสอน จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ ต่อโลกได้ ใน
 การเรียนรู้และการฝึกอบรมเพื่อสะสมประสบการณ์ชีวิต มนุษย์ควรได้รับ การปลูกฝังคุณธรรมและ
 จริยธรรมไปด้วยพร้อม ๆ กัน เพราะคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์
 ทุกคนเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจสรุปความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมได้ดังนี้ คือ (วสิน อินทสระ.
 2551 : 6 - 7)

1. ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ ไม่พบอุปสรรค ถ้าคนในสังคม
 ทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรม สังคมของเราก็จะสงบสุขตามไปด้วย ทุกคนจะใช้เวลาที่มีทั้งหมด
 ช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง เป็นปึกแผ่น เป็นอารยประเทศ ไม่ต้องแบ่งเวลาไปคอย
 ระวังระวังอันตรายใดๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของคนเลว
2. ช่วยให้คนเรามีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา คุณธรรมจริยธรรมที่มีอยู่ในตัว
 แต่ละคน จะเตือนสติให้รักษาเกียรติยศชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล ไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่น
 รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้ที่ค้อย โอกาสกว่า สังคมก็จะสงบสุข ประเทศชาติก็จะมั่งคั่ง มั่นคง
3. ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ โดยจะเป็นตัวกำหนดการ
 ประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าถูกต้อง
 กฎเกณฑ์นั้นจะมาจากความพอใจของคนเพียงคนเดียวไม่ได้ คนเมื่ออยู่ในสังคมจะต้องพึ่งพาอาศัย
 ซึ่งกันและกัน เป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงร่วมสังคมเดียวกัน จะอยู่คนเดียวยอมเป็นไปไม่ได้
 เมื่อบุคคลประพฤติตามคุณธรรมจริยธรรมของสังคม ชีวิตก็จะมีระเบียบไม่ต้องพบกับอุปสรรค
 ถ้าทุกคนปฏิบัติเหมือนกันสังคมและประเทศชาติก็จะเป็นระเบียบตามไปด้วย
4. ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง
 แก่ผู้อื่นนับว่าเป็นคุณแก่สังคม เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่าง โดยการชี้ทางอ้อมแล้ว ยังจะ
 ออกปากแนะนำสั่งสอนโดยตรงได้อีกด้วย เช่น แนะนำให้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม
 อย่าเห็นแก่ตัว อย่าให้แก่ได้จนสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ซึ่งส่งผลกระทบ ไปถึงความมั่นคง
 ของสังคมและประเทศชาติ มิฉะนั้นคนที่คอยยึดเราเป็นตัวอย่างอาจหมดความศรัทธาและ
 หมกมั่งใจสร้างคุณธรรมจริยธรรม หันกลับไปทำความชั่วเช่นเดิมได้อีก

5. ช่วยให้นุชนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ร่ำเรียนมาสร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดี มีคุณค่า ถ้ามุขนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการประกอบอาชีพที่สุจริต ย่อมสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่คนทั่วไป รวมทั้งสังคมและประเทศชาติด้วย แต่ในทางตรงข้ามถ้ามุขยขาดคุณธรรมจริยธรรมก็จะนำความรู้และประสบการณ์ที่มีไปเบียดเบียนเอารัดและเอาเปรียบผู้อื่นสร้างความเสียหายให้สังคมและประเทศชาติ เพียงหวังให้ตนเองมีทรัพย์ มีความสุขผู้อื่นจะทุกข์อย่างไรก็ไม่คำนึงถึง

6. ช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เติบโตไปพร้อม ๆ กัน ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงมาก ถ้ามุขนำความเจริญนี้มาใช้ในทางที่ผิด เช่น สร้างอาวุธมาประหัตประหารกัน จนคนล้มตายเป็นจำนวนมาก โดยหวังความเป็นใหญ่ ความมีอำนาจ ความเดือดร้อนก็จะเกิดแก่คนทั่วไป แต่ถ้าผู้ผลิตเทคโนโลยีมีคุณธรรม เหตุการณ์เหล่านี้ก็จะไม่เกิด สิ่งที่จะได้รับการสร้างหรือผลิตขึ้นมา ก็จะมุ่งแต่ประโยชน์ที่จะเกิดแก่คนทั่วไป เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร คาวเทียม ฯลฯ เพราะมีจิตใจที่สงบสุขจึงสร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่าต่อคนในสังคมและประเทศชาติ

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมานี้ ประเด็นที่สำคัญก็คือ สามารถลดปัญหาและขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติได้ เมื่อทุกคนประพฤติปฏิบัติตนดีแล้ว อุบาสรรค ศัตรู ภัยอันตราย ก็จะหมดสิ้นไป ผู้คนมีแต่ความรักต่อกัน สังคมมีแต่ความสงบและประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง

แหล่งกำเนิดคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรม เป็นหลักการที่มนุษย์ในสังคมควรยึดถือปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดคุณธรรมและจริยธรรมขึ้นในสังคม ตลอดจนมา เนื่องจากมีความพยายามที่ต้องการสร้างหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นสากล ใ้บุคคลเกิดความรู้สึกในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมในแนวทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรม แหล่งกำเนิดของคุณธรรมจริยธรรมอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ คือ

1. แหล่งกำเนิดภายในตัวบุคคล อริสโตเติล (Aristotle) ได้แยกแยะแหล่งที่เกิดของคุณธรรมว่า เป็นคุณธรรมอันเกิดจากปัญญา และคุณธรรมอันเกิดจากศีลธรรมและจริยธรรมว่า คุณธรรมอันเกิดจากปัญญา เป็นคุณธรรมในระดับปัจเจกบุคคล กล่าวคือ ผู้ที่มีสติปัญญามักจะสามารถพัฒนาจริยธรรมได้ด้วยหลักของการคิดไตร่ตรอง ส่วนคุณธรรมอันเกิดจากศีลธรรมและจริยธรรมนั้น เป็นคุณธรรมที่เกิดจากการปฏิบัติจริงด้วยการเรียนรู้จากการอยู่

ร่วมกัน เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องซึ่งนำไปสู่สภาวะของความเป็นสุข (จำเรีญรัตน์ เจือจันทร์. 2537 : 34) แหล่งกำเนิดนี้กล่าวถึงพื้นฐานของมนุษย์ที่ได้มาจากธรรมชาติ เป็นตัวกำหนดซึ่งแบ่งแยกออกเป็น 2 ประการ คือ

1.1 ตัวกำหนดมาจากพันธุกรรมที่ส่งทอดมาจากบรรพบุรุษ มนุษย์เกิดมาพร้อมด้วยคุณภาพของสมองที่จะพัฒนาขึ้น เป็นความเฉลียวฉลาดด้านปัญญา โดยได้รับการถ่ายทอดส่วนนี้มาจากบรรพบุรุษ โดยผ่านกระบวนการทางพันธุกรรม การพัฒนาของสมองจะดำเนินไปตามรหัสพันธุกรรมที่กำหนดไว้ตั้งแต่เกิด แม้ว่าการพัฒนาด้านการคิดและสติปัญญา จะเจริญพัฒนาต่อมาภายใต้อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม แต่คุณภาพของสมองที่บุคคลได้รับจะเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ดังเช่น ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้ธรรมได้ด้วยตนเอง ด้วยปัญญาของพระองค์ แต่การเกิดมโนธรรมในมนุษย์ พระองค์ได้ทรงแบ่งประเภทของบุคคลออกเป็นดอกบัวประเภทต่าง ๆ บุคคลที่เป็นประเภทดอกบัวที่อยู่บานชูช่อเหนือน้ำ คือ บุคคลที่สามารถเรียนรู้และประจักษ์ในความดีและความชั่วด้วยปัญญานั่นเอง ส่วนบุคคลที่เป็นประเภทดอกบัวประเภทอื่น ๆ ก็อาจสามารถรู้สึกชอบชั่วดีได้ด้วยการอบรมสั่งสอนตามระดับความสามารถของสติปัญญา นอกจากนี้ สัญชาตญาณแห่งชีวิต (Life Instinct) ของมนุษย์ ทำให้มนุษย์คิดหาแนวทางในการที่จะมีชีวิตอยู่รอด และการมีสติปัญญาในระดับที่สูง ทำให้มนุษย์สามารถคิด พิจารณา และแยกแยะเหตุและผล ได้เพื่อมีชีวิตอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

1.2 ตัวกำหนดมาจากสภาพจิต จากแนวความคิดที่ว่าจริยธรรมมีแหล่งกำเนิดจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ซึ่งเกิดขึ้นจากมโนธรรมที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิด ดังนั้น แหล่งกำเนิดของคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นคุณภาพของสมองในการคิด และคุณภาพของจิตที่สามารถแยกแยะความถูก ความผิดได้เป็นพื้นฐาน สภาพของจิตนั้นทำให้บุคคลจดจำสิ่งที่ เป็นเคียดแค้น บาดหมางใจ หรือรู้สึกผิดตลอดเวลากับการตัดสินใจที่พลาดพลั้งไป ดังนั้นสภาพจิตก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกที่อาจนำไปสู่การมีคุณธรรมและจริยธรรมและการขาดคุณธรรมและจริยธรรมได้เท่า ๆ กัน

2. แหล่งกำเนิดภายนอกตัวบุคคล ส่วนสาเหตุภายนอกตัวบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 54) กล่าวว่า ในการที่บุคคลนั้นจะทำความดี หรือละเว้นการกระทำที่ไม่น่าพึงปรารถนามากน้อยเพียงใดนั้น สาเหตุที่สำคัญ คือ คนรอบข้าง กฎระเบียบ สังคม วัฒนธรรม และสถานการณ์ที่บุคคลประสบอยู่ นอกจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน การมีหรือการขาดแคลนสิ่งเอื้ออำนวยในการทำงาน ตลอดจนบรรยากาศทางสังคมในที่ทำงาน กลุ่มเพื่อนและวัฒนธรรมในองค์กร จะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงาน และสุขภาพจิต ตลอดจนความ สุข ความพอใจในการทำงาน

โครงการโรงเรียนสุจริต

ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนสุจริต

โครงการโรงเรียนสุจริต เกิดขึ้นเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปราม การทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทย และยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อค่าดัชนีวัดภาพลักษณ์ คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2560 โดยในปี 2556 ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใส ร้อยละ 35 คะแนน อยู่อันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก เท่ากับ ประเทศเอกวาดอร์ โมลโดวา และปานามา นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้กำหนด ยุทธศาสตร์การดำเนินการไว้ 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายใน 4 กลุ่ม คือ

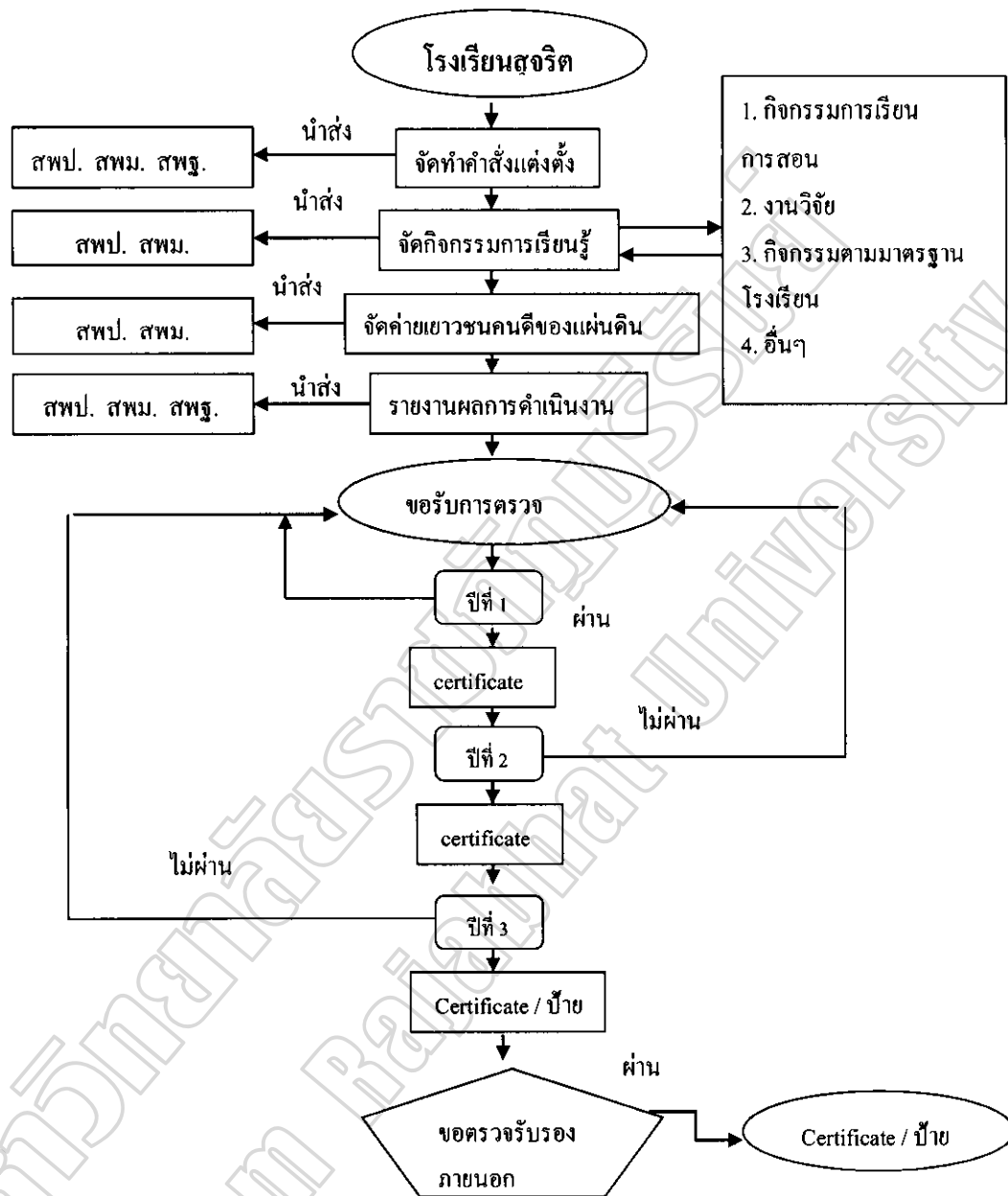
1. กลุ่มเด็กเยาวชน โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ให้เกิดความเข้มแข็งมากที่สุด เพราะเป็นอนาคตของชาติ
2. กลุ่มภาครัฐ เสริมสร้างและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือหลักปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
3. กลุ่มภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
4. กลุ่มภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกหมู่เหล่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นับเป็นความพยายามที่ดีของสำนักงาน ป.ป.ช. และภาคีทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต เพื่อใช้เป็นกรอบชี้้นำในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบงาน จัดการศึกษาให้เยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมการด้านการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ในสถานศึกษาจึงอนุมัติให้ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษาป้องกันการทุจริต ภายใต้ชื่อ โรงเรียนสุจริต

โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมการด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในโรงเรียน เพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึกซึ่งเป็นกลไกในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติ ซึ่งโครงการ โรงเรียนสุจริต เป็นโครงการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการป้องกันการทุจริต โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดหมาย ปลายทาง ที่มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข ทุกหน่วยงานรับผิดชอบ ตอบสนองการป้องกันทุจริต

การดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนสุจริตทุก โรงเรียนต้องดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดขึ้น สามารถศึกษาได้ตามหัวข้อดังนี้ 1) แผนภูมิการดำเนินงาน โรงเรียนสุจริต 2) การจัดทำคำสั่ง 3) การจัดทำเยาวชนคนดีของแผ่นดิน 4) การรายงาน ผลการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต 5) การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่กำหนด 6) กิจกรรมที่ สพฐ. กำหนดขึ้นในแต่ละปี และ 7) การตรวจรับรองโรงเรียนสุจริต และมีผลการดำเนินงานดังภาพประกอบ 2.1

ภาพประกอบ 2.1 แผนภูมิการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)

2. การจัดทำคำสั่ง

2.1 จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบโนโรงเรียน

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการฯ ระดับโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบ และประสานงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ที่ได้รับการอบรมการดำเนินงานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการขยายผลแนวทางการดำเนินงานโครงการให้กับครู นักเรียน และบุคลากร ภายโนโรงเรียน ให้มีความเข้าใจโครงการฯ ร่วมกัน

2.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. น้อย

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วม โครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง อนุกรรมการ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับนักเรียน (ป.ป.ช. สพฐ. น้อย) ดังนี้

2.2.1 แต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. น้อย โดยมีวาระ 1 ปีการศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน (แบ่งตาม สพฐ.) โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นใดก็ได้ ที่ได้มาโดยการเลือกตั้ง หรือสรรหามาจากนักเรียนที่มีคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ มีโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

2.2.2 ส่งคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. น้อย มายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.3 โรงเรียนประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันดำเนินการจัดอบรม ป.ป.ช. สพฐ. น้อย เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง พร้อมรายงานผลการดำเนินการ โครงการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

หากอนุกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. น้อย พ้นสภาพการศึกษา หรือหมดวาระ ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งใหม่ และส่งคำสั่งใหม่มายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. น้อย

1. กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการส่งเสริมป้องกันและพัฒนาตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
2. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
3. สอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

4. เป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการทุจริตต่อโรงเรียนและชุมชน

5. ประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. สรรหา / คัดสรร ผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามลักษณะของโรงเรียนสุจริต

7. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียนสุจริตในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

8. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อโรงเรียน

9. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน (ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน) ดังนี้

2.3.1 แต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน โดยมีวาระ 4 ปี ประกอบด้วย บุคลากรระหว่าง 9 ถึง 15 คน โดยมาจากผู้แทนต่าง ๆ ดังนี้

1) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม ประธานกรรมการ

2) ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น กรรมการ

3) ผู้แทนองค์กรศาสนา กรรมการ

4) ผู้แทนชุมชน กรรมการ

5) ผู้แทนผู้ประกอบการ กรรมการ ผู้แทนครู กรรมการ

6) ผู้แทนศิษย์เก่า กรรมการ

7) ผู้อำนวยการโรงเรียน กรรมการและเลขานุการ

2.3.2 ส่งคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน มายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3 โรงเรียนประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันดำเนินการจัดอบรม ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง พร้อมรายงานผลการดำเนินการ โครงการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากอนุกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน สิ้นสภาพ (เสียชีวิต ย้ายภูมิลำเนา ลาออก หรือ

หมดวาระ) หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งใหม่ และส่งคำสั่งใหม่ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน

1) กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการส่งเสริมป้องกันและพัฒนาตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตร่วมกับโรงเรียน

2) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

4) สร้างเสริมทัศนคติ ค่านิยมและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

5) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามคุณลักษณะของโรงเรียน สุจริตแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

6) สร้างเครือข่ายชุมชนในการขับเคลื่อนโรงเรียนสุจริต

7) ยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

8) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนสุจริต

9) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อ ป.ป.ช. สพฐ. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน

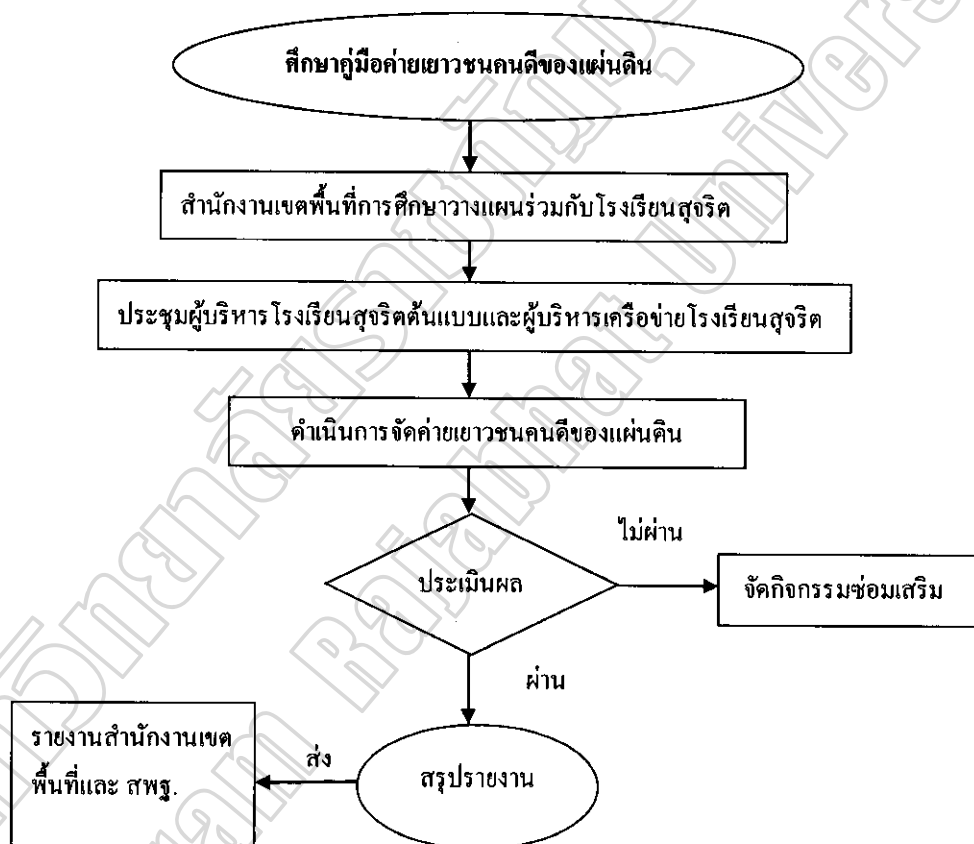
เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนโดยเน้นไปที่คุณลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนสุจริต 5 ประการ มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะซึ่งได้ดำเนินการใน โรงเรียนสุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 เป็นต้นมา

โรงเรียนในโครงการฯ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินให้กับนักเรียนของตนเองตามเป้าหมายนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นนโยบายในแต่ละปีงบประมาณ

โรงเรียนต้นแบบของเขตพื้นที่การศึกษา ต้องประสานงานการจัดกิจกรรมร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการจัดกิจกรรมค่ายให้กับโรงเรียนเครือข่าย โดยนำหลักสูตรค่าย เยาวชนคนดีของแผ่นดิน บนเว็บไซต์โครงการ ซึ่งได้จัดทำ เป็นแนวทางให้กับ ระดับ

ปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมค่าย เสร็จสิ้นให้โรงเรียนต้นแบบจัดทำรายงานผลการเข้าค่ายฯ ส่งเป็นเอกสารตามแบบรายงาน

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสุจริต ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต เพื่อให้โรงเรียนสุจริตต้นแบบ จัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินร่วมกับเครือข่ายโรงเรียนสุจริตในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริตและเพื่อให้โรงเรียนสุจริต ใช้กิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินในการปลูกฝัง ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต

ภาพประกอบ 2.2 แผนภูมิแนวทางการดำเนินกิจกรรม

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)

4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม

จากแผนภูมิ แสดงแนวทางการดำเนินค่ายเยาวชน “คนดีของแผ่นดิน” มีรายละเอียดดังนี้

1. โรงเรียนสุจริตต้นแบบศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวางแผนจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินร่วมกับโรงเรียนสุจริตต้นแบบ
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิญผู้บริหาร โรงเรียนสุจริตต้นแบบ และผู้บริหาร เครือข่ายโรงเรียนสุจริต วางแผนเตรียมดำเนินงานจัดค่าย ออกแบบการจัดค่ายฯ การเตรียมวิทยากร เตรียมเอกสารกิจกรรม วัสดุทัศน สื่อเทคโนโลยี ห้องประชุม เครื่องเสียง อาหารว่าง อาหารกลางวันของผู้เข้าค่าย วิทยากร และผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกับโรงเรียนสุจริตต้นแบบดำเนินการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน โดยดำเนินการดังนี้
 - 4.1 ผู้เข้าค่ายฯ ประกอบด้วย นักเรียนเครือข่าย โรงเรียนสุจริต โรงเรียนละ 10 คน และครูผู้รับผิดชอบ โรงเรียนละ 2 - 3 คน
 - 4.2 ดำเนินการจัดค่ายฯ ตามคู่มือการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน
 - 4.2.1 ระดับปฐมวัย วิทยากรปลูกฝังให้ผู้เข้าค่ายฯ เกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
 - 4.2.2 ระดับประถมศึกษา วิทยากรปลูกฝังให้ผู้เข้าร่วมค่ายฯ เกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ
 - 4.3 การดำเนินการจัดค่ายฯ ให้จัดกิจกรรมตามแนวทางของโรงเรียนสุจริต โดยเริ่มจาก เคารพธงชาติ/ไหว้พระ สวดมนต์ หรือปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาอื่นที่ตนนับถือ/กล่าวคำปฏิญาณโรงเรียนสุจริต แล้วจัดค่ายฯ ตามตารางการจัดกิจกรรมในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต

5. การประเมินผลการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน

สรุปรายงานผลการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยผู้รับผิดชอบ โครงการ โรงเรียนสุจริตเขียนรายงานผล เพื่อเป็นสื่อกลางให้ผู้ใช่ผลการประเมินและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบว่า ผลการดำเนินการจัดค่ายอยู่ในระดับใด

ดังนั้น จึงขอเสนอแนวทางการเขียนรายงานการจัดค่าย “เยาวชนคนดีของแผ่นดิน” ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นประธานกรรมการ
- 1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นรองประธานกรรมการ
- 1.3 ครูผู้รับผิดชอบการจัดค่ายฯ เป็นกรรมการ
- 1.4 ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตเป็นกรรมการและเลขานุการ

จัดทำรายงานผลการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน จำนวน 2 เล่ม โดยจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 1 เล่ม และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 1 เล่ม พร้อมข้อมูล

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน เมื่อดำเนินการวัด และประเมินผลแล้วสรุปสิ่งที่นำเสนอ ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต
2. ผลการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายโรงเรียน สุจริต ในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต
3. ผลการดำเนินกิจกรรมไปใช้ในการปลูกฝัง ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ของโรงเรียนสุจริต

ตาราง 2.1 แสดงการวัดและประเมินผลจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. บุคลากรโรงเรียนสุจริต มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน ในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต	ทดสอบ	แบบทดสอบ	ผ่านร้อยละ 10
2. บุคลากรโรงเรียนสุจริตสามารถจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดินในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต	ประเมินการจัดกิจกรรม	แบบประเมินการจัดกิจกรรม	ผ่านระดับดีขึ้นไป
3. นักเรียนโรงเรียนสุจริตเกิดคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต	สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนเกิดคุณลักษณะสุจริตระดับดีขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)

การรายงานผล

เมื่อผู้รับผิดชอบกิจกรรมการจัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้รับผิดชอบจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาพฤติกรรมสุจริตของนักเรียน

การจัดกิจกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ควรดำเนินการให้เป็นตัวอย่างกับสถานศึกษาและสอดคล้องกับรูปแบบการจัดกิจกรรมเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต อาจใช้กิจกรรมต่อไปนี้เป็นแนวทาง

1. กิจกรรมเชิงสัญลักษณ์เขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ได้แก่ การเคารพธงชาติ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ การกล่าวคำปฏิญาณ เขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ก่อนการปฏิบัติราชการในแต่ละวัน
 2. การประชุม อบรม สัมมนาในและนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ปฏิบัติ กิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ก่อนพิธีเปิดการประชุม อบรม สัมมนา ดังนี้
 - 2.1 กิจกรรมเคารพธงชาติ ด้วยการร้องเพลงชาติพร้อมกัน
 - 2.2 กิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาด้วยวิธีการมีผู้นำสวดมนต์หรือสวดมนต์พร้อมกันหรือพิธีทางศาสนาใดที่ตนนับถือ
 - 2.3 กิจกรรมกล่าวคำปฏิญาณเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต โดยมีผู้กล่าวนำหรือกล่าวพร้อมกัน
 3. กิจกรรมที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น ยิ้มไหว้ ทักทาย ฯลฯ
 4. กิจกรรมอื่น ๆ ที่พัฒนาทักษะของผู้ให้บริการที่ดีให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ 5 ประการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริตตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต การดำเนินงาน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาพัฒนาพฤติกรรมสุจริตของนักเรียน
- การดำเนินงาน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาพัฒนาพฤติกรรมสุจริตของนักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ คุณลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่าง พอเพียง และมีจิตสาธารณะอันจะก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลของ บุคลากรในองค์กรมี 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ทักษะกระบวนการคิด ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีวินัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 ซื่อสัตย์สุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 4 อยู่อย่างพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 5 จิตสาธารณะ
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ทักษะกระบวนการคิด
- คำอธิบายตัวบ่งชี้ หมายถึง กระบวนการคิดของบุคลากรที่เริ่มจากการตีความ พิจารณาไตร่ตรอง สัมผัส ที่ได้รับทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เกิดความเข้าใจในสัมผัสนั้น สรุปออกมาเป็นความรู้เฉพาะครั้งแล้วนำความรู้หลายครั้งมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สรุปออกมา เป็นความรู้ที่เป็นส่วนรวม ทั้งยังนำความรู้ที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำเพื่อนำมาคิดอนุมานใช้ในการสรุปหาความรู้เพิ่มเติม
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีวินัย
- คำอธิบายตัวบ่งชี้ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการนำกลุ่มและหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้บุคลากรดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน เสริมสร้าง

และพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของควมมีวินัย ตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ
ข้อปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลและสังคมทั่วไป บุคลากรในสำนักงานต้องรักษาวินัย
ที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ โดยถือประ โยชน์สูงสุดขององค์กรและไม่ให้เกิด
ความเสียหายแก่ทางราชการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ชื่อสัตย์สุจริต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง
ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ ปฏิบัติราชการด้วยความมี
คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4 อยู่อย่างพอเพียง

คำอธิบายตัวบ่งชี้ หมายถึง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ
ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของบุคลากรในการพัฒนางานให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์
การนำความพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความพอประมาณ ความมี เหตุผล รวมถึง
ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจาก
การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ และความระมัด
ระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และ
ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของบุคลากรให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต
และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ปฏิบัติราชการด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและ
ความรอบคอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 จิตสาธารณะ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ หมายถึง จิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะ
(Public Consciousness) คือ การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกันหรือการคำนึงถึงผู้อื่น
ที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน มีน้ำใจไมตรี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยไม่หวัง
ผลตอบแทน การดำรงชีวิตในสังคมที่มีการช่วยเหลือกันถึงแม้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น
ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเราหรือเราไม่ได้เดือดร้อนด้วย แต่ก็เต็มใจที่จะแบ่งปันให้การช่วยเหลือ
เอื้ออาทรกัน

4. การรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมตาม
มาตรฐานตามเกณฑ์โรงเรียนสุจริต และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการ และสนับสนุน
ส่งเสริม ปลูกฝัง ป้องกัน ทำให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนทั้ง 5 ประการ และให้โรงเรียนรายงานผล
การดำเนินงานตามไตรมาส ตามแบบรายงานที่ สพฐ. กำหนด ตามช่วงเวลาไตรมาส ดังนี้

ไตรมาสที่ 1 เดือน มกราคม - เดือน มีนาคม

ไตรมาสที่ 2 เดือน เมษายน - เดือน มิถุนายน

ไตรมาสที่ 3 เดือน กรกฎาคม - เดือน กันยายน

ไตรมาสที่ 4 เดือน ตุลาคม - เดือน ธันวาคม

นอกจากนี้โรงเรียนต้องรายงานผลการประเมินคุณลักษณะ 5 ประการของผู้เรียน คือ มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะตามแบบรายงาน ARS ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งไปให้ปีละ 1 ครั้ง แล้วสำนักงานเขตพื้นที่ ส่งข้อมูลของโรงเรียน ไปยังเว็บไซต์ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้รับรองข้อมูล

5. การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะสุจริต มีดังนี้

5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสุจริต มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสุจริต ต้องยึดหลักการจัดการเรียนรู้ หลักการสอนที่ดีและต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ คือ มีทักษะการคิด มีวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ อันซึ่งการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต ดังกล่าว โครงการ โรงเรียนสุจริต ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ให้ครู ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้แล้ว (ตามเอกสาร / เว็บไซต์ โรงเรียนสุจริต) ครูผู้สอนอาจจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระหรือบูรณาการกับกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ก็ได้ตามบริบทของโรงเรียน

การประเมินผลการเรียนการสอน คุณลักษณะสุจริต 5 ประการ จากการสอนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนอาจจะเกิดคุณลักษณะสุจริต ตัวใดตัวหนึ่งหรือเกิด 2 หรือ 3 คุณลักษณะก็ได้ แต่เมื่อสอนครบทุกแผนจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ โดยครู สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร ปฐมวัย 2546 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้ นอกจากนี้ ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ สามารถจัดทำวิจัยโรงเรียนสุจริตในการแก้ไขปัญหา หรือเพื่อพัฒนาโรงเรียน สุจริต แล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ต่อสาธารณะชน และโรงเรียนสุจริตด้วยกัน

5.2 ผลงานดีเด่น (Best Practice) จากผลการจัดการเรียนการสอน

จากผลการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหาร โรงเรียน สามารถจัดทำผลงานดีเด่นที่เกิดจากการบริหารจัดการ โรงเรียนสุจริต หรือการนิเทศแนะนำช่วยเหลือครูให้ดำเนินงานบรรลุตาม เป้าหมาย แล้วนำมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ให้กับ โรงเรียนสุจริตด้วยกัน

ครู สามารถนำกระบวนการ หรือเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มาจัดทำผลงานดีเด่น เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ให้กับครู และ โรงเรียนสุจริต ด้วยกัน

ศึกษานิเทศก์ สามารถจัดทำผลงานดีเด่นที่เกิดจากการนิเทศแนะนำช่วยเหลือ ครูให้ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียน เมื่อมีผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณลักษณะสุจริต ได้ผลดี สามารถจัดทำผลงานดีเด่น เพื่อนำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ต่อสาธารณชน และ โรงเรียนสุจริต

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้คัดเลือก สถานศึกษาดั้งเดิม จำนวน 225 โรงเรียน เข้าร่วมโครงการฯ โดยมุ่งหวังให้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน เกิดคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการของ โรงเรียนสุจริต ซึ่งจากการดำเนินงานมาเป็น ระยะเวลา 2 ปี ได้ชี้แนวทางในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ นั่นคือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ของ โรงเรียน สุจริต จะต้องค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยกำหนดเป็นแนวทางไว้ ดังนี้

ผู้บริหาร โรงเรียน จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น ผลงานดีเด่น จำนวน 1 เรื่อง

ครูผู้สอน 5 คน จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น ผลงานดีเด่น จำนวน 5 เรื่อง

นักเรียน 3 คน จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น ผลงานดีเด่น (Best Practice) จำนวน 1 เรื่อง

ในแต่ละปี สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดให้ โรงเรียน ดั้งเดิมทั้ง 225 โรงเรียนนำเสนอ ผลงานดีเด่น ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ จอมเทียน ซึ่งส่งผลให้เกิดนวัตกรรม ในการดำเนินงานสู่เป้าหมายของ โรงเรียนสุจริตที่หลากหลาย

ดังนั้น โรงเรียนที่ร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาภายใต้ชื่อโครงการ โรงเรียนสุจริต จะต้องขับเคลื่อนโครงการโดยการส่งเสริมให้ผู้ร่วมโครงการฯ ได้สร้างนวัตกรรมการดำเนินงานเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

5.3 กระบวนการจัดทำงานวิจัยโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนสุจริตต้นแบบ จำนวน 225 โรงเรียนถูกคัดเลือกให้เป็นต้นแบบ โรงเรียนวิจัย จำนวน 24 โรงเรียนที่ต้องทำการวิจัยเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต และโรงเรียนสุจริตเครือข่าย ร้อยละ 10 จำนวน 76 โรงเรียนรวม 100 โรงเรียนสุจริตต้นแบบวิจัยที่ต้องดำเนินการงานวิจัยภายในปีการศึกษา 2557

ดังนั้น โรงเรียนที่ร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาภายใต้ชื่อโครงการ โรงเรียนสุจริตที่เข้าร่วมโครงการ จะต้องขับเคลื่อนโครงการโดยการส่งเสริมให้ผู้ร่วมโครงการฯ ได้จัดทำงานวิจัย เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิด คุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

6. กิจกรรมที่ สพฐ. กำหนดขึ้นในแต่ละปี

ในแต่ละปีงบประมาณ โครงการโรงเรียนสุจริต โดยสำนักพัฒนา นวัตกรรม การจัดการศึกษา จะดำเนินการพัฒนานวัตกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้นักลากร ครู นักเรียน ในโครงการ โรงเรียนสุจริต ได้พัฒนาตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ในรูปแบบกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นในแต่ละปี เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นต่อต้านการทุจริต บริษัท สร้างการดี เป็นต้น

กิจกรรมที่พัฒนาขึ้นในแต่ละปี จะกำหนดเพื่อพัฒนาให้กับ โรงเรียนใน โครงการ ตาม วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ดังนั้น การจัดกิจกรรม บางกิจกรรม อาจจะไม่ได้พัฒนาได้ทุกโรงเรียน เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นต่อต้านการทุจริต จะเน้นพัฒนาให้กับ โรงเรียนในระดับชั้นมัธยมขึ้นไป

7. การตรวจรับรองโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ทุกโรงเรียนได้รับรู้บทบาท และการจัดกิจกรรม ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้มุ่งมั่น ดังนั้น เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรม และมีความพร้อมแล้ว โรงเรียนจะต้องขอรับการตรวจรับรองโรงเรียนสุจริต ซึ่งการรับรองจะแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การตรวจรับรอง ภายใน และการตรวจรับรองภายนอก

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอนุมัติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต” เพื่อให้โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการมีความชัดเจน ในแนวทางดำเนินงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรมีบทบาท ในการส่งเสริมการดำเนินงาน ของโรงเรียน ดังนี้

1. วางแผนพัฒนาโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ทั้งระยะสั้น และระยะยาว
2. ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ให้เป็นไปตามแผน/นโยบาย/ ยุทธศาสตร์ของโครงการ
 - 2.1 คัดเลือกเครือข่ายโรงเรียนสุจริต
 - 2.2 จัดอบรมผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายที่ได้รับคัดเลือก
 - 2.3 จัดอบรม ปปช.น้อย / ปปช.ชุมชน
 - 2.4 จัดค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน
3. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาวิจัย นวัตกรรมการเรียนการสอนและจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนการสอน
4. นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของ โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ “โรงเรียนสุจริต” อย่างต่อเนื่อง
5. สรุปรายงานผล การดำเนินงานให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายไตรมาสและสรุปผลรายปี
6. อื่น ๆ ที่เห็นสมควร และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ “โรงเรียนสุจริต”

คุณลักษณะผู้เรียน

ด้านทักษะกระบวนการคิด

ตัวชี้วัด 1.1 มีทักษะการจำแนกเปรียบเทียบแยกแยะ

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถจำแนกเปรียบเทียบ แยกแยะแง่มุมต่าง ๆ ของการทุจริต/ไม่ทุจริต การต่อต้าน/ไม่ต่อต้าน เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์โทษ ความเหมาะสม ความไม่เหมาะสม

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย บอกเล่าอธิบายการปฏิบัติที่ได้กระทำ (ดี ไม่ดี) ได้เหมาะสมกับวัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) จำแนก และเปรียบเทียบ ข้อดีข้อเสีย ประโยชน์/โทษ ของพฤติกรรมที่ดี (ไม่ทุจริต) ไม่ดี(ทุจริต) ได้ตามวัย

2) ยกตัวอย่างบุคคลที่ทำดีในโรงเรียน หรือชุมชน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว

2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบาย

ความดีที่ปรากฏ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) จำแนกเปรียบเทียบแยกแยะ แง่มุมต่าง ๆ ได้เช่น ข้อดี/ข้อเสียประโยชน์/โทษ ความเหมาะสม/ไม่เหมาะสม

2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในโรงเรียนชุมชน และสังคม
พร้อมอธิบายความดีที่ปรากฏ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

จำแนก เปรียบเทียบแยกแยะแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เช่นข้อดี / ข้อเสีย ประโยชน์/โทษ ความเหมาะสม/ไม่เหมาะสม

ตัวชี้วัด 1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่างวิจารณ์ญาณ

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสดงความเห็น วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์และประเมิน

ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือและคุณค่าของการกระทำ/การไม่กระทำทั้งของตนเองและผู้อื่น
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ประเมินวัย บอก เล่าอธิบายผลดีผลเสียของการปฏิบัตินั้น ได้เหมาะสมกับวัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

วิเคราะห์ผลดีผลเสียของพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี ได้อย่างสมเหตุสมผล

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

วิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

วิเคราะห์ผลดี ผลเสียประโยชน์โทษที่ตนเอง โรงเรียนและชุมชน
จะได้รับจากการปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

วิเคราะห์วิพากษ์เหตุปัจจัย ผลที่เกิด และผลกระทบ ต่อตนเองสังคม
 ประเทศชาติ ของพฤติกรรมการทุจริต / ไม่ทุจริต การป้องกันการทุจริต/ไม่ป้องกัน และสามารถ
 เสนอแนะแนวทางแก้ไขได้

ตัวชี้วัด 1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถปรับตัวในสังคม และสร้างสรรค์ผลงานต่อต้านทุจริต

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย ปรับการปฏิบัติให้ดีขึ้นได้เหมาะสมกับวัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

กล้าปฏิเสธ(ตัดสินใจ) ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (การทุจริต, การร่วมทุจริต)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ตัดสินใจปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) มีวิจารณญาณในการแก้ปัญหาคาทุจริต

2) สร้างสรรค์ผลงานต่อต้านการทุจริต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) มีวิจารณญาณในการแก้ปัญหาคาทุจริต และการไม่ป้องกัน

2) สร้างสรรค์ผลงาน ต่อต้าน ป้องกันการทุจริต

2.3.3.1 ด้านการมีวินัย

ตัวชี้วัด 2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ ปฏิบัติตามข้อตกลงข้อบังคับ กฎกติการะเบียบ และ กฎหมาย
 ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย ขอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) ตระหนักถึงความสำคัญความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ

กฎกติกา ระเบียบ และกฎหมาย

2) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของห้องเรียนและ

โรงเรียน เช่น ส่งงานทุกครั้ง เข้าเรียนทุกชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) เห็นคุณค่าคุณประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลงข้อบังคับ กฎกติกา
ระเบียบ และ กฎหมาย

2) ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว

3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียนอย่างตั้งใจ
เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

สม่ำเสมอ

1) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียนอย่าง

2) ปฏิบัติตามข้อตกลงของชุมชน ด้วยความเต็มใจ

มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียนจนเป็นนิสัย

2) ปฏิบัติตามข้อตกลงระเบียบของชุมชน กฎกติกาของสังคม และกฎหมาย

อย่างสม่ำเสมอด้วยความเต็มใจ

ตัวชี้วัด 2.2 มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และสิทธิของตนเอง

พฤติกรรมบ่งชี้

1) เข้าใจ ปฏิบัติตามหน้าที่และรักษาสิทธิของตนเอง อย่างครบถ้วน

2) ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตน

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย

1) รู้และปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง

2) ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

3) ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตน และมีการแก้ไข

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) ตั้งใจเรียน และทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ โดยครูให้การชี้แนะ

2) รู้สิทธิของตนเอง

3) รับผิดชอบในการกระทำของตน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยมีกร

แนะนำบ้าง

2) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเอง

3) รับผิดชอบในการกระทำของตน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลาด้วยตนเอง

2) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

3) รับผิดชอบในการกระทำของตน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ตั้งใจเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา ด้วยตนเอง และ

2) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเองจนเป็นลักษณะนิสัย

3) รับผิดชอบในการกระทำของตน

เป็นแบบอย่างได้

ตัวชี้วัด 2.3 มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ

พฤติกรรมบ่งชี้

1) รู้ เคารพสิทธิของผู้อื่น

2) เป็นพลเมืองดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย

1) รอคอยตามลำดับก่อนหลัง

2) เคารพกติกา มารยาท และชักชวนให้ผู้อื่นร่วมปฏิบัติ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงของห้อง

2) รู้ สิทธิของเพื่อน ครูและผู้ปกครอง

3) รู้จักบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ดี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

6) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง

7) รู้และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

8) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่างบางส่วน ไปประพฤติปฏิบัติ

ในชีวิตประจำวัน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) มีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาข้อตกลงของห้อง

- 2) รู้และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู ผู้ปกครอง ผู้อื่นในสังคม
- 3) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดีไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) มีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาข้อตกลงของห้อง
- 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงของชุมชน ท้องถิ่น
- 3) รู้และเคารพสิทธิของเพื่อน ครูผู้ปกครอง และผู้คนในสังคม
- 4) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดีไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และ

ชักชวนให้เครือข่ายปฏิบัติตาม

ด้านซื่อสัตย์ สุจริต

ตัวชี้วัด 3.1 ประพฤติกรรมตรงความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจาและใจ
พฤติกรรมบ่งชี้

- 1) ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง
- 2) ปฏิบัติโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
- 3) ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย

- 1) พูดความจริง
- 2) ยอมรับผิดเมื่อตนเองกระทำผิด
- 3) ปฏิบัติตามสิ่งที่ได้ตกลงไว้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) ไม่พูดปด
- 2) เกรงกลัวการถูกลงโทษ เมื่อพูดโกหกหรือทำผิด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่เป็นจริง
- 2) ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริงปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) ไม่พูดปด
- 2) พูดจริง ปฏิบัติถูกต้องตามความจริง เมื่อเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
- 3) ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา ของกลุ่ม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) ไม่พูดปด
- 2) ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดทั้งกายวาจา ใจ
- 3) ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

ตัวชี้วัด 3.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งกาย วาจาและใจ
พฤติกรรมบ่งชี้

- 1) ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 2) ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง
- 3) ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย ไม่แย่งหยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) ไม่ลอกการบ้าน
- 2) ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต
- 3) เก็บของได้ส่งคืนเพราะมีความตระหนักรู้
- 4) ตระหนักรู้ในคุณค่าของการไม่ลอกการบ้าน ลอกข้อสอบ
- 5) พูดความจริงต่อครูและผู้ปกครอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) ไม่ลอกการบ้านและไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความตระหนักรู้ในผลแห่งการปฏิบัติ
- 2) ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต
- 3) ยืมสิ่งของผู้อื่นไปแล้วส่งคืน
- 4) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- 5) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครูผู้ปกครอง และเพื่อน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ
- 2) ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต
- 3) ยินดีในความสำเร็จไม่กิดริษยา หรือกลั่นแกล้ง
- 4) พูดความจริง และให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อนอย่าง

สม่ำเสมอ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ ไม่ลอกผลงานหรือนำผลงานของผู้อื่น
มาเป็นของตน

- 2) ไม่ยกยอก ไม่ส่งคืนสิ่งของ ทรัพย์สิน ที่ยืมมา
- 3) ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วรับผิดชอบ
- 4) ไม่กระทำใด เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์
- 5) ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย

ด้านอยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด 4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
พฤติกรรมบ่งชี้

- 1) ใช้ทรัพย์สินของ ตนเองดำเนินชีวิตอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษา
ดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
- 2) ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี
- 3) ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ปฐมวัย

- 1) เล่น ใช้สิ่งของที่ตนเองมีอยู่หรือ ได้รับด้วยความพอใจและ นำมาเล่น ใช้
เล่นสมอ ๆ
- 2) มีพฤติกรรม (ท่าทาง วาจา) แสดงความรู้สึกทางบวกต่อสิ่งของที่ตนเองมี
อยู่หรือ ได้รับ
- 3) กินอยู่อย่างตามสภาพจริง
- 4) ใช้สิ่งของส่วนตนตามความจำเป็น
- 5) รู้จักใช้สิ่งของที่มีอยู่ทดแทนสิ่งที่ชำรุดไม่ซื้อหาใหม่ หรือประดิษฐ์ของ
เล่นง่าย ๆ ได้ด้วยตนเอง

- 6) รู้จักออมและใช้เงิน ตามความจำเป็น และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติด้วย
- 7) ใช้สิ่งของส่วนรวมพอควรตามความจำเป็น
- 8) ใช้น้ำไฟเท่าที่จำเป็นและปิดทุกครั้งที่เลิกใช้สม่ำเสมอ และชักชวนผู้อื่น
ปฏิบัติด้วย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) พอใจในสิ่งที่มีอยู่

2) ใจของส่วนตนอย่าง ประหยัด และคุ้มค่า และดูแลรักษา

3) ใจและรักษาสิ่งของที่เป็นสาธารณสมบัติ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ใช้ทรัพยากร และ ทรัพย์สินต่าง ๆ ทั้งของตนเองและของส่วนรวมอย่าง ประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ตัวชี้วัด 4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้

1) ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น

กระทำผิดพลาด

2) วางแผนการเรียนการทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ

ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ

ผิดพลาดและมีความสำคัญต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง

2) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมอย่างรอบคอบ มีเหตุผล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ตั้งสัจจะ และปฏิบัติพัฒนาตน ในการอดออม การใช้จ่ายอย่างประหยัด ตามความจำเป็น ไม่สุรุ่ยสุร่ายใช้ทรัพยากรที่บ้าน โรงเรียนและในชุมชนอย่างประหยัดคุ้มค่า

2) ตั้งสัจจะ และประพฤติ ปฏิบัติศีล 5 จนเป็นนิสัย

ด้านมีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด 5.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน
พฤติกรรมบ่งชี้

- 1) ช่วยปฏิบัติในงานที่ได้รับการร้องขอจากผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน
- 2) แบ่งปัน ด้วยความเต็มใจไม่หวังผลตอบแทน

ปฐมวัย

- 1) อาสาช่วยงาน ต่าง ๆ
- 2) เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ
- 3) รู้จักแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น ได้โดยไม่เรียกร้องสิ่งตอบแทน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) อาสาช่วยงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
- 2) เข้าใจ และเห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น

ดินสอ ไม้บรรทัด

- 3) รู้จักแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) ช่วยปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวังผลตอบแทนและชักชวน

ผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ

- 2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น

ดินสอ ไม้บรรทัด

- 3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวัง

ผลตอบแทน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

- 1) พึงพอใจที่ช่วยเหลือแบ่งปันให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวัง

ผลตอบแทน

- 2) ชักชวนให้ผู้อื่นร่วมช่วยเหลือ แบ่งปันโดยไม่หวังผลตอบแทน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

- 1) ยึดมั่น และพึงพอใจที่ช่วยเหลือ แบ่งปันให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจและโดย

ไม่หวังผลตอบแทน

- 2) เป็นผู้นำในกิจกรรมร่วมช่วยเหลือ แบ่งปันให้ผู้อื่น โดยไม่หวัง

ผลตอบแทน

ตัวชี้วัด 5.2 ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชน สังคม

พฤติกรรมบ่งชี้

1) ร่วมกิจกรรมเผยแพร่ความดีของบุคคล ใน โรงเรียนชุมชน สังคม ที่เป็น
ต้นแบบการไม่ทุจริต

2) ร่วมกิจกรรมป้องกันต่อต้านการทุจริต

ปฐมวัย

ร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และชักชวนให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) ชื่นชมการปฏิบัติดีเพื่อนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต

2) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่
เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต

2) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่
เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

1) มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดี
ของโรงเรียน ชุมชน สังคม

2) เข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ความดีของบุคคลที่เป็นต้นแบบการไม่ทุจริต

3) ชักชวนให้เพื่อนนักเรียนติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
นักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย

4) ร่วมในกิจกรรมการติดตามการใช้อำนาจของรัฐ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

1) เป็นผู้นำในการสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของ
ชาติและสังคมโลก

2) เป็นผู้นำในกิจกรรมเผยแพร่ความดีของบุคคลที่เป็นต้นแบบการไม่ทุจริต

3) เป็นผู้นำในกิจกรรมการติดตาม และให้ข้อท้วงติง ข้อเสนอแนะต่อ
คณะกรรมการนักเรียนในการปฏิบัติงานที่เห็นว่าไม่เหมาะสม

4) มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ

ทักษะกระบวนการคิด

ความหมายของการคิด

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 251) ได้ระบุความหมายของคำว่า “คิด” หมายถึง ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือ ประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้น ในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเน คำนวณ มุ่ง จงใจ ตั้งใจ นึก และให้ความหมายของคำว่า “วิเคราะห์” หมายถึง ใคร่ครวญแยก ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ดังนั้น คำว่า คิววิเคราะห์จึงมีความหมายโดยรวมว่า การใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเน คำนวณด้วยความตั้งใจพิจารณาแยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้

นิคม ปิยมโนชา (2547 : 11) กล่าวว่า การคิด หมายถึง พฤติกรรมภายในที่เกิดจาก กระบวนการทำงานของสมองในการรวบรวมจัดระบบข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็น รูปร่างหรือมโนภาพที่เป็นเรื่องราวขึ้นในใจและสื่อสารออกมาโดยใช้คำพูดหรือการแสดงออก

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 90) กล่าวว่า ทักษะการคิดหมายถึง ความสามารถย่อย ๆ ในการ คิดลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ซึ่งทักษะการคิดจัดเป็น ประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภท คือ ทักษะการคิดพื้นฐาน และทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดที่ ซับซ้อน

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ (2551 : 11) กล่าวว่า การคิด หมายถึง กลไกของสมองที่เกิดขึ้น ตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างแนวความคิดรวบยอดด้วยการ จำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับ กระบวนการที่ ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล รวมถึงการสรุปอ้างอิงด้วยการจำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ที่ได้รับ

อรพิน กกไรสง (2553 : 147) กล่าวว่า การคิด หมายถึง ความสามารถทาง กระบวนการของสมองในการเชื่อมโยงความรู้เดิม กับสิ่งที่รับรู้ใหม่ เพื่อบูรณาการแล้วใช้ในการ แก้ปัญหา การดำเนินชีวิตประจำวัน ประดิษฐ์คิดค้น และกระทำการใดๆ ซึ่งเป็นความสามารถของ การทำงานของสมองแต่ละซีกเฉพาะบุคคลที่จะใช้กระบวนการคิดเป็นสื่อในการดำเนินชีวิตใน สังคมอย่างมีความสุข

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2559 : 23) กล่าวว่า ทักษะกระบวนการคิด หมายถึง กระบวนการทางสมองที่มนุษย์ได้จัดการกับข้อมูล ข่าวสาร ด้วยการจำแนก แยกแยะ เปรียบเทียบ โดยใช้วิจารณญาณอย่างมีเหตุผล สามารถแก้ปัญหา ได้อย่างสร้างสรรค์ เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยแสดงออกด้วยการพูด การเขียนหรือท่าทาง

สรุปได้ว่า การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่ใช้สัญลักษณ์หรือภาพแทน
 สิ่งของ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีการจัดระบบความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็น
 ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งเร้าที่เป็นไปได้ ทั้งในรูปแบบธรรมดาหรือ
 สลับซับซ้อน ผลจากการจัดระบบสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การให้เหตุผลในการ
 แก้ปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากการคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง

การมีวินัย

ความหมายของการมีวินัย

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีวินัยไว้หลายท่าน ดังนี้

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (2545 : 72) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์
 ข้อบังคับสำหรับควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบ
 แผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งกันและกัน

อัญญา ประสานชาติ (2545 : 111) กล่าวว่า การมีวินัยในตนเอง หมายถึง
 ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับ ทั้งด้านอารมณ์และพฤติกรรม
 ที่ไม่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อความสงบสุขในการดำเนินชีวิต
 และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการอยู่ร่วมกันในสังคม

สุจิรา สุขसार (2545 : 27) กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎ
 ข้อบังคับ และกติกาสังคม โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัย ได้แก่ รู้จัก
 รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เคารพครัดในระเบียบวินัยอยู่เสมอ และปฏิบัติ ตามกฎระเบียบที่สังคม
 กำหนด

วินัย พัฒนรัฐ (2546 : 9) กล่าวว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และ
 กติกาต่างๆ ที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและใช้ควบคุมความประพฤติของคน
 ในสังคม เช่น กฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบโรงเรียน เป็นต้น

ภักดี พานอ่อน (2553 : 16) กล่าวว่า วินัย หมายถึง กฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับของ
 สังคม ให้ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน เพื่อให้สังคมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นการส่งเสริมวินัยแก่นักเรียน
 จึงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับของโรงเรียนและสังคม
 ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2552 : 35) ได้ให้ความหมายของคำว่า วินัย
 หมายถึง ข้อบัญญัติที่วางไว้ เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2559 : 23) กล่าวว่า วินัย หมายถึง พฤติกรรมของตนเองที่สามารถควบคุมให้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หน้าที่ที่กำหนดเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การมีวินัย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคลที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับ ไม่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเกิดขึ้นจากความรู้สึกสำนึกภายในตนเอง

ข้อสัจธรรม

ความหมายการข้อสัจธรรม

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความข้อสัจธรรมไว้หลายท่าน ดังนี้
พรตณณ เพชรวิวรรณ์ (2545 : 226) ให้ความหมายไว้ว่า ข้อสัจธรรม หมายถึง ความประพฤติตรงไปตรงมาถูกต้องเหมาะสมตามทำนองคลองธรรม และกฎหมายของบ้านเมือง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อคำพูด ตรงต่อกฎเกณฑ์ทั้งตนเองและผู้อื่น

บุญฤทธิ์ มิตราวงศ์ (2545 : 20) ให้ความหมายไว้ว่า ข้อสัจธรรม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่ตรงกับคำพูดและความถูกต้อง ที่สังคมยอมรับว่าดีด้วยความจริงใจ

ราชบัณฑิตสถาน (2546 : 286) ได้กล่าวว่า ความข้อสัจธรรม หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคด และไม่หลอกลวง หรือคดโกงเพื่อประโยชน์ส่วนตน

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2547 : 46) ได้กล่าวว่า พระพุทธศาสนาสอนให้เราเป็นคนมีความข้อสัจธรรม กล่าวคือ ข้อตรงในทางที่ถูกต้องดีงาม เราต้องมีความข้อสัจธรรมต่อตนเอง บุคคลอื่น สังคมและประเทศชาติ โดยตั้งใจกระทำการสิ่งที่ดีงาม ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ตนเองด้วยความข้อตรง

กิตติสุข แสงสวี่ (2549 : 27) ให้ความหมายไว้ว่า ข้อสัจธรรม หมายถึง คุณลักษณะด้านความรู้สึกนึกคิดและระดับจิตใจของบุคคลหนึ่งที่มีมั่นคงต่อบุคคลอื่น มีความภักดี ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ข้อตรงทั้งกาย วาจาและใจ

พระมหาแสงอรุณ กุญชร (2551 : 117) ให้ความหมายไว้ว่า ข้อสัจธรรม หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติด้วยความจริงใจ ไม่คิดคดโกง ไม่หลอกลวง ตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย วาจาและใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

สุธีรา ปอศรี (2552 : 7) ได้กล่าวว่า ความข้อสัจธรรม หมายถึง การมีพฤติกรรมข้อสัจธรรมต่อตนเอง และข้อสัจธรรมต่อผู้อื่น คือ การพูดความจริง ไม่พูด โกหก ปฏิบัติตามคำพูดของ

ตนเอง มาโรงเรียนตรงเวลา ไม่หนีเรียน ทำการบ้านด้วยตนเองไม่ลอกคนอื่น ไม่ทุจริตในการสอบ ยอมรับความผิดเมื่อตนเองเป็นผู้กระทำผิด

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2559 : 23) กล่าวว่า ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติตนของบุคคลในทางที่ถูกต้อง ตรงไปตรงมามีความเป็นจริง ไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน้าที่ ต่อครอบครัว ต่อสังคมและต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจ

สรุปได้ว่า ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

อยู่อย่างพอเพียง

ความหมายการอยู่อย่างพอเพียง

รงค์ ประพันธ์พงศ์ (2550 : 34 - 36) ได้ให้คำนิยามเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะที่เป็นห่วงสอคล้องประสานกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

นอกจากคุณลักษณะ 3 ห่วงดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือการกำหนดเงื่อนไขไว้ 2 ประการ เพื่อการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัย ทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานนั้น คือ เงื่อนไขต่อไปนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตต้องประกอบด้วย 7 ประการของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 ฟังพาดตนเอง

2.2 พอประมาณ

2.3 เดินทางสายกลาง

2.4 มีภูมิคุ้มกัน

2.5 มีเหตุผล

2.6 เป็นคนดี

2.7 รู้จักสามัคคี

นพคุณ บำรุงพงษ์ (2551 : 17) ได้ให้ความหมายของความพอเพียงไว้ว่า พอเพียง คือ เพียงพอที่จะอยู่อย่างพอเพียง ความพอเพียงหรือการปฏิบัติบนทางสายกลาง หมายถึง ความพอประมาณ คือ ไม่มากเกินไปจนเป็น ฟุ่มเฟือยหรือฟุ้งเฟ้อ ไม่น้อยเกินไปจนเป็นที่เห็นขย ไม่เกินตัวเหมาะสมกับตัวเอง เหมาะสมกับฐานะ และเหมาะสมกับกำลังทรัพย์

สุพลแก้ว หนองแสง (2554 : 26 - 27) กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่เฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2540 ทรงย้ำเน้นว่า คำสำคัญที่สุด คือ คำว่า “พอ” ต้องสร้างความพอที่สมเหตุสมผลให้กับตนเองให้ได้และเราก็จะพบกับความสุข หลักสำคัญของความพอดี 5 ประการ ดังนี้

1. ความพอดีด้านจิตใจ ต้องเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม
2. ความพอดีด้านสังคม ต้องมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักผนึกกำลัง และที่สำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคงและแข็งแรง
3. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้มั่นคงอยู่เป็นขั้นเป็นตอนไป
4. ความพอดีด้านเทคโนโลยี ต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการ และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเอง และสอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของเราเอง
5. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ ต้องเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน

ดังนั้น ความพอเพียงตามความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549 : 112) ได้นิยาม
กรอบแนวคิด 3 องค์ประกอบหลักของความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และ
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนี้

1. พอประมาณ ได้แก่

1.1 มีคุณธรรมถูกต้องดีงาม แบ่งปัน ไม่เอาเปรียบคนอื่น ไม่เอาเปรียบ
ธรรมชาติ คุณธรรมนำชีวิต นำธุรกิจการงาน ไม่เอาเงินนำหน้า ปัญญาตามหลัง

1.2 รู้จักตนเอง รู้รากเหง้า ภูมิใจ เชื้อมั่น รู้คุณค่าที่มาจากตนเอง เอกลักษณ์
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิใจในกำพืด ถิ่นฐานบ้านเกิด รากเหง้าเผ่าพันธุ์ บรรพบุรุษ ภูมิใจในของกินของ
ใช้พื้นบ้าน กินอยู่แบบไทย ๆ วิถีไทย เข้าถึงคุณค่ามากกว่ายึดติดรูปแบบ

1.3 มีชีวิตเรียบง่าย พออยู่ พอกิน พอใช้ ไม่หน้าใหญ่ ไม่หลตามกระแส
รู้กาลและเทศะ มีความสุขตามอัตภาพ ขนาดปริมาณที่พอดี ไม่มากเกินไป ไม่ใหญ่เกินไป
ไม่ติดแบรนด์ คิดแต่สร้างภาพ ไม่ไหลตามกระแสตามโฆษณา บ้าบริโภคนิยม

2. มีเหตุผล ได้แก่

2.1 มีหลักวิชา กินอยู่อย่างมีข้อมูลมีคุณภาพ ตัดสินใจด้วยข้อมูล ความรู้
“รู้เขา รู้เรา” รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ไม่ทำตาม ๆ กัน รู้ตัวเอง รู้ท้องถิ่น รู้ศักยภาพ รู้ปัญหา
รู้โลกาภิวัตน์ แสวงหาความรู้ ศึกษาในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง

2.2 มีแผน มีแผนชีวิต ครอบครัว แผนชุมชน แผนยุทธศาสตร์ แผนงาน
องค์กร แผนงบประมาณครอบครัว รายรับ รายจ่าย หนี้สิน แผนการลงทุน แผนเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เป็นมืออาชีพ คุณภาพ มั่นคง ยั่งยืน “อิทธิบาท 4” (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ
วิมังสา) ใจรัก รู้จริง รู้รอบ รู้ลึก ทำดีมีคุณภาพด้วยความสม่ำเสมอ

3. มีภูมิคุ้มกันที่ดี ได้แก่

3.1 ระบบชีวิตที่ดี ครอบครัวอบอุ่น มีความมั่นคงในชีวิต ลูกได้รับการ
เลี้ยงดูที่ดี ลูกมีการศึกษาที่ดี

3.2 ระบบเศรษฐกิจ สังคมชุมชนท้องถิ่นที่ดี ชุมชนเข้มแข็งมีระบบ
เศรษฐกิจชุมชน สวัสดิการชุมชน เครือข่ายชุมชน เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน เกษตร
ผสมผสาน สหกรณ์ SMEs เน้นการผลิตเพื่อบริโภคในท้องถิ่นก่อนพึ่งตลาดภายนอกหรือส่งออก

3.3 ระบบการจัดการองค์กรที่ดี องค์กร หน่วยงานรัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ
มีธรรมาภิบาลบรรษัทระบบการจัดการที่ดี มีผู้นำและผู้ตามที่ดี ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจทำให้ทุกคน
ใจดี ใจกว้าง ใจสู้ ใจถึง

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2559 : 23) กล่าวว่า อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จนสามารถปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มีจิตสาธารณะ

ความหมายของจิตสาธารณะ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีจิตสาธารณะไว้หลายท่าน ดังนี้

พระไพศาล วิสาโล (2544 : 115) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความใส่ใจและพร้อมจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงความเคารพและห่วงใยในสมบัติส่วนรวม ทั้งนี้โดยตระหนักถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งตนเองและส่วนรวมในจิตสาธารณะดังกล่าวมิใช่ครอบครัวยุติมิตร คนรอบข้าง หรือชุมชนละแวกบ้านตนเองเท่านั้น หากรวมไปถึงคนอื่น ๆ อีกมากมายที่อยู่ห่างไกลออกไป แม้จะไม่รู้จักและไม่เคยเห็น แต่ก็รู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ตนสังกัด

อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550 : 12) ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ ตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมส่วนรวมของคนสามัญ พลเมืองที่รุกเรียกร้องการมีส่วนร่วมและต้องการที่จะจัดการดูแลกำหนดชะตากรรมของตนเองและชุมชน การมีจิตที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อเรื่องของส่วนรวม มีการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม มีการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สมบัติของส่วนรวมนั้น และการไม่ยึดสมบัติของส่วนรวมมาเป็นของตนเองหรือของกลุ่ม

แหวง โตจิราการ (2550 : 45) ให้ความหมายของจิตสาธารณะโดยทั่วไปครอบคลุมถึงจุดประกายเพื่อจิตสาธารณะ ดังนี้

1. จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ สามารถ แสดงออกด้วยการแสดงความจำนงด้วยตนเองหรืออาสาเอง โดยไม่มีใครบังคับ นอกจากนั้น ยังมีความหมายที่ใกล้เคียงและมีความสอดคล้องกันและเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน

2. อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดจิตสำนึกที่เป็น ไปเพื่อเป็นประโยชน์แก่อกุลส่งเสริมสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนทั่วไป

3. ให้ความอบอุ่นแรงบันดาลใจ กำลังใจแก่ผู้คนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรคในชีวิต ของคน เพื่อจะได้ดำรงตนอย่างปกติสุขในสังคมชุมชนและเข้าร่วมในการสร้างสรรค์สุขให้เกิดขึ้น แก่ชุมชนในวงกว้าง

4. บทบาทในการลดทอนอำนาจของกิเลสตัณหาต่าง ๆ ที่เพิ่มความยึดมั่นถือมั่นตนเอง ของปัจเจกชน ให้มากมายยิ่งขึ้น ไปด้วยก็ได้

5. สังคมอุดมการณ์หรือสภาพอันเป็นที่พึงปรารถนาาร่วมกันของมนุษยชาติ โดยรวม ซึ่งจะทำให้มนุษย์ทุกระดับอยู่ร่วมกันอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ไม่มีการเบียดเบียนกัน มีความอุดมสมบูรณ์ ในโภคทรัพย์ โดยต่างมีจิตสำนึกที่สูงส่ง ไม่มีความเห็นแก่ตัว

อมรรัตน์ เจริญชัย (2550 : 36) กล่าวว่าจิตสาธารณะ หมายถึง การประพฤติตนทั่ว ๆ ไปทำให้ตนเอง ครอบครัว และสังคมมีความสุข รวมทั้งการแสดงความห่วงใยต่อสังคม เช่น การไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองเพราะจะทำให้แม่น้ำเน่าเหม็น ทำให้ปลาตาย คนที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลองต้องลำบาก เดือดร้อน บ้านเมืองไม่สวยงาม คนไทยต้องไม่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างนิสัยจะต้องเริ่มต้นจากในบ้าน เมื่อเห็นสิ่งไม่ถูกต้องผู้ใหญ่ต้องบอกเด็กทันที โดยต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ต้องไม่อายุที่จะทำความดีและช่วยกันชมเชยคนทำความดีมาร่วมช่วยสร้างจิตสาธารณะให้มาก ๆ

มนัสสา ชินูปการพงศ์ (2551 : 38) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การจุดประกายเพื่อให้คนทำประโยชน์เพื่อสังคม ตลอดจนการให้ความเอื้ออาทรลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อสังคมเป็นสุข

ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นพิชร์ วิมล เหมือนคิด และชญญา ลีศัตร์พ่าย (2553 : 11 - 12) กล่าวว่า จิตอาสา มีลักษณะหรือความหมายใกล้เคียงกับคำหลาย ๆ คำ อาทิ จิตสาธารณะ และอาสาสมัคร นัยหลักของคำเหล่านี้คือ การแสดงซึ่งพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยไม่หวังผลประโยชน์ใดตอบแทน

สมหมาย วิเศษชู (2554 : 14) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การปลูกฝังส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อาสาดูแลความรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ปัญหาที่เกิดการเอาเปรียบผู้อื่น ปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่าง ๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อยลง และจะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2559 : 23) กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่มีความปรารถนาและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการดูแลเอาใจใส่ และมีส่วนร่วมในการอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงความห่วงใยและเข้าร่วมกระทำ ด้วยความสมัครใจ ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชนและสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศณาพร เทียมกลาง (2551 : 163 - 173) ได้ศึกษาการดำเนินการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 - 4 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โรงเรียน ปอพานวิทยาคมรัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้รวบรวม ปัญหาจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 5 ด้าน คือ ด้านการประหยัดและอดออม ด้านความ ขยันหมั่นเพียร ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ มีการวิเคราะห์ ตัวที่วัดตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ ความเข้าใจ ก่อนการพัฒนา กำหนด โครงการ/กิจกรรมรองรับการพัฒนาแต่ละด้าน กำหนดครูผู้รับผิดชอบ ดำเนินกิจกรรมแต่ละ โครงการ มีการประเมินผลระหว่างการดำเนินการและสิ้นสุดโครงการ ปรากฏว่านักเรียนมีการ พัฒนาสูงในทุกด้าน และมีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับนักการศึกษา หลายท่านที่กล่าวมา โดยอาจมีบางด้านที่มีผลการประเมินในระดับ ปานกลาง แต่มีสาเหตุที่เป็น ปัจจัยที่ต้องแก้ไขยาก ครูต้องเข้าใจนักเรียนมากขึ้นอันจะส่งผลต่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

สุรตยา นาคมิตร (2551 : 197 - 202) ได้ศึกษาการพัฒนาการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ก่อนการพัฒนา มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาในการแก้ปัญหา นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบการศึกษาที่กำหนดไว้ 6 ด้าน คือ ด้านความมีระเบียบ วินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความประหยัด ด้านความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านภูมิใจในความเป็นไทย และด้านการหลีกเลี่ยงยาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์การอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน การนิเทศ ติดตามเยี่ยมบ้านนักเรียน และการประกวดคนดีศรีหนองนาคำ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 63 คน ผลการ ดำเนินการ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดมี การปรับปรุงและพัฒนาตนเองตลอดระยะเวลาของ การดำเนินงาน ทำให้การศึกษาค้นคว้าบรรลุ

ตามเป้าหมายที่น่าพอใจ นักเรียนทุกคนมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีคุณธรรมจริยธรรม 6 ด้าน ไปในทางที่ดีขึ้น โดยไม่ต้องมี ผู้ควบคุมหรือแนะนำตักเตือน นักเรียนมีพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี

ทรงศักดิ์ สารรัตน์ (2553 : 95 - 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาเกี่ยวกับพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์พบว่า สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องของระเบียบวินัย การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองมีบ้างไม่มากนัก ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่านักเรียนในปกครองควร ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในทุก ๆ ด้าน 2) ผลการหาแนวทางการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 4 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจแนวทางการดำเนินการวิจัยและเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข การศึกษาดูโรงเรียนต้นฉบับ กิจกรรมที่ 2 ศึกษาเอกสารประชุมระดมสมองเพื่อสร้างองค์ความรู้ กิจกรรมที่ 3 ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมตามกิจกรรมและโครงการที่กำหนดไว้ตามแผน กิจกรรมที่ 4 นิเทศติดตามผลและเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าจากการได้เข้าร่วม โครงการของนักเรียนทำให้พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของทางโรงเรียนด้านต่าง ๆ ดีขึ้นมาก ด้านการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของทาง โรงเรียนและด้านประพฤตินักเรียน แสดงว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยดีขึ้น

นุชญา เชื้อนแก้ว (2556 : 56 - 59) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนของ โรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 ภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านการกำหนดปรัชญา เป้าหมาย นโยบาย รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดตั้งองค์กรและพัฒนานุเคราะห์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

และชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจกรรม
ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้

- 1) ขาดงบประมาณในการบริหารกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) บุคลากรขาดความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างถ่องแท้ ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้
อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ระยะเวลาในการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมค่อนข้างจำกัด
- 4) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมค่อนข้างน้อย 5) ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง

ภาคภูมิ อิ่มสะอาด, อำนาจ ตั้งเจริญชัย และผดุงชัย ภูพัฒน์ (2556 : 111 - 112)

ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิค อ่างทอง พบว่า ความมีวินัยในตนเองในภาพรวมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
ทุกรายการ และพบว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง ด้านการปฏิบัติ ตามกฎของวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ
ด้านการตรงต่อ เวลา ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเคารพ สิทธิของผู้อื่น และด้านความซื่อสัตย์
ตามลำดับ

บุษบา จีเพ็ชร (2557 : 118) ได้ทำการศึกษายทบาททพฐุริหารสถานศึกษาในการพัฒนา
ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
อาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบจำแนกขนาด โรงเรียนพบว่า
ความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน

เดือนเต็ม ลิ้มปตานนท์ (2558 : 89-95) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียน
นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อ พิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีจิตสาธารณะแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2559 : 79) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรม
จริยธรรมโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย
พบว่า ความคิดเห็นนักเรียนต่อการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก คือ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน
มีดังนี้ ด้านการมีวินัยส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน และเข้าห้องเรียนให้ตรง

เวลา ด้านความซื่อสัตย์ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเมื่อเก็บสิ่งของผู้อื่นได้แล้วนำไปมอบให้ครู เพื่อส่งคืนเจ้าของ

สุริยา เฟื่องศึก (2559 : 8) ได้ทำการศึกษา บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริม คุณลักษณะสุจริตของนักเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเขต 4 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริม คุณลักษณะสุจริตของนักเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของ สถานศึกษาในการส่งเสริม คุณลักษณะสุจริตของนักเรียนตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านทักษะการคิด แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวินัย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

พรทิพย์ ไชยมงคล (2560 : 78) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานในโครงการ โรงเรียน สุจริต กลุ่ม โรงเรียนเชียงคำ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานในโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในภาพรวม นั้นอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ การพัฒนาการดำเนินงานในโครงการ โรงเรียนสุจริต กลุ่ม โรงเรียนเชียงคำ 1 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาพฤติกรรมสุจริต ของนักเรียน สถานศึกษา ต้องมีการส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้เกิด คุณลักษณะด้านวินัย ให้แก่นักเรียนให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างพฤติกรรม อยู่อย่างพอเพียง ให้แก่นักเรียนให้มากกว่านี้ และควรจัดทำให้เป็นรูปธรรม อีกทั้งควรมีการจัด กิจกรรมที่ เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตที่สมบูรณ์ให้มากกว่านี้

งานวิจัยต่างประเทศ

ชาพิรา (Shapira. 1976) ได้ศึกษาการเล่นของเด็กในเมืองกับเด็กใน Kibbutz ในประเทศอิสราเอล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลและเด็กประถมศึกษา จาก โรงเรียนสหศึกษา ของรัฐบาล ผลการวิจัยพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

วอซอว์ (Washaw. 1978) ได้ทำการศึกษาเด็กชายและเด็กหญิงจำนวน 96 คน โดยใช้ แบบสัมภาษณ์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ผลการวิจัย พบว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก แต่กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของโรงเรียนอาจจะส่งเสริมให้ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

ไซเคอร์ (Scheider, 1979) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กในเรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะการเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบออกคต่า สั่งบังคับ และการลงโทษของพ่อแม่ แต่ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของเด็ก และทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ซีฟิง (Siefing, 1981) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเขาวนปัญญา พบว่า เพศไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โทมัส (Thomas, 1993 : 195) ได้ศึกษาความเข้าใจของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ถึงปัญหาและลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นที่รวมเป็นแก๊งซึ่งส่งผลกระทบต่อโรงเรียน ด้านระเบียบวินัยและความปลอดภัย ผลการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่หรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมและวินัยของโรงเรียน มีความเห็นว่า เด็กวัยรุ่นที่รวมเป็นแก๊งส่วนใหญ่มาจาก ครอบครัวที่แตกแยก อยู่ชุมชนที่ยากจน อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นเด็กที่มีผลการเรียน อ่อนกว่าปกติ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะทำให้พฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กตามมา จากการศึกษาสรุปได้ว่า สาเหตุที่นักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัยเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมครอบครัวของนักเรียน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียน

ซูล โคว์สกีและเดยคิน (Sulkowski & Deakin, 2009 : 154 - 166) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจ วัฒนธรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า การปลูกฝังความคิด ด้านพฤติกรรมและระเบียบวินัยนักเรียน โดยวิธีการใช้แบบสอบถามซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อวัดคุณค่า ของนักเรียนที่ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม ความใฝ่ฝันจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรม โดยเน้น ความเป็นตัวของตัวเองและธรรมชาติของนักเรียน มีผลการยืนยันในเชิงบวกระหว่างคุณธรรม และพฤติกรรมการเรียนรู้ แต่ก็ยังเกี่ยวข้องกับสถาบัน สังคม และระดับการแสดงความเป็น ส่วนตัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการเรียน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีทักษะและคุณลักษณะ 5 ด้านของโรงเรียนสุจริต คือ มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยการดำเนินงานการ จะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดีนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีเพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความดีงามและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ และได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 หาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,968 คน โดยจำแนกเป็น ครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1,923 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 285 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 923 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 828 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,968 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน 351 คน แล้วทำการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แบ่งประชากรครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 ออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ตามขนาดสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษซึ่งเป็นกลุ่มย่อยลักษณะชั้นภูมิ (Stratified)

2.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูให้กระจายไปตามขนาดสถานศึกษาตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด โรงเรียน

ที่	ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน (คน)	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก	32	828	74
2	ขนาดกลาง	17	932	82
3	ขนาดใหญ่	4	285	25
4	ขนาดใหญ่พิเศษ	13	1,923	170
	รวม	66	3,968	351

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมี ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
3. นำเสนอร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบเพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมและตรงกับเนื้อหาและ โครงสร้างซึ่งเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบ ได้แก่
 - 4.1 นายบุญเสริม รักพริ้ว วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดชัยมงคลปราสาทวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
 - 4.2 นางลัดดา เสาไธสง วุฒิการศึกษา กษ.ม. (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกุ้งสวนแดงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
 - 4.3 นางสาวกัญชนก กามะพร วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วิจัยและประเมินผล การศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลลำปลายมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัยและการวัดผลและประเมินผล

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 351 ฉบับ เก็บรวบรวมได้ 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้มาลงในกระดาษ ทำจนครบแบบสอบถามทุกฉบับ

4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

4.1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย

(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 100)

เกณฑ์	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 เปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยใช้ค่าสถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการ เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วมาจัดเรียงในรูปตารางข้อมูล และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

s^2 , แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

2. ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนนักเรียน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 124)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประเภทการทำงานของครู โดยวิเคราะห์ ด้วยค่า t -test (Independent) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
s_1^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
s_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

3.2 การเปรียบเทียบเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แล้วใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe ' Method) มีสูตร ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 65)

$$Cv_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS _{within}	แทน	ค่า Mean Square within Group
	n ₁ , n ₂	แทน	จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การสัมภาษณ์ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติ จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประสบการณ์บริหารงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยได้รางวัลดีเด่นระดับประเทศ จำนวน 4 คน ดังนี้

1. นายสมเกียรติ วัฒนการประสิทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. นายสุรสีห์ เครือคนโท ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนถนนหักพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
3. นายสมิงไพร สุนทะวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์
4. นายเรืองวิศ พายุหะธำรงรัตน์ ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้มาจากการศึกษาระยะที่ 1 โดยคัดเลือกด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มาสร้างประเด็นหรือข้อคำถามในการสัมภาษณ์

2.2 นำข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ไปถึงผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวัน เวลา ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการบันทึกภาพและเสียงไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตในการบันทึกก่อนทำการบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาพิจารณาร่วมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษาแต่ละคน
2. นำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มคำที่เป็นประเด็นเดียวกันแล้วขีดเส้นเน้นคำหรือข้อความนั้น ๆ ในแต่ละบุคคล

3. อ่านบททวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้จนเข้าใจความคิดของผู้ให้ข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อความในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วมาหาข้อสรุปในรูปแบบพรรณนาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	351	100.00
1. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1.1 น้อยกว่า 10 ปี	155	44.2
1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	196	55.8
2. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
2.1 ขนาดเล็ก	74	21.1
2.2 ขนาดกลาง	82	23.4
2.3 ขนาดใหญ่	25	7.1
2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	170	48.4

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน
น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่
ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมา คือ โรงเรียน
ขนาดกลาง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 โรงเรียนเล็ก จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1
และ โรงเรียนใหญ่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษา
ตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	สภาพและแนวทางการบริหาร โรงเรียนสุจริต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	ทักษะกระบวนการคิด	4.00	0.33	มาก	5
2	มีวินัย	4.25	0.34	มาก	1
3	ซื่อสัตย์ สุจริต	4.12	0.40	มาก	2
4	อยู่อย่างพอเพียง	4.10	0.27	มาก	3
5	มีจิตสาธารณะ	4.07	0.40	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.11	0.22	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน
โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีวินัย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านซื่อสัตย์ สุจริต
($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.40) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะกระบวนการคิด
($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.33)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านทักษะกระบวนการคิดโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านทักษะกระบวนการคิด	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	นักเรียนมีความคิดที่เป็นขั้นเป็นตอน	4.01	0.28	มาก	5
2	นักเรียนสามารถจัดระบบความคิดได้	4.07	0.26	มาก	1
3	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลัง	4.07	0.26	มาก	1
4	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมมาปรับใช้ได้	3.93	0.46	มาก	6
5	นักเรียนสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี	3.90	0.52	มาก	7
6	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด	3.90	0.44	มาก	7
7	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	4.06	0.58	มาก	4
8	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด	4.07	0.56	มาก	1
โดยรวม		4.00	0.33	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านทักษะกระบวนการคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 นักเรียนสามารถจัดระบบความคิดได้ ข้อ 3 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลัง และข้อ 8 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.26) รองลงมาคือ ข้อ 7 นักเรียน

สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 นักเรียนสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี และข้อ 6 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.44)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีวินัย โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการโรงเรียนสุจริต ด้านมีวินัย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียน	4.05	0.55	มาก	8
10	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน	4.09	0.53	มาก	7
11	นักเรียนเคารพกฎจราจร ขับรถใส่หมวก กันน็อกและคาดเข็มขัดนิรภัย	4.34	0.55	มาก	3
12	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	4.39	0.52	มาก	1
13	นักเรียนตั้งใจเรียนและใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ ๆ	4.32	0.50	มาก	4
14	นักเรียนมีความรับผิดชอบในการกระทำ ของตน	4.37	0.51	มาก	2
15	นักเรียนมีมารยาทในการเข้าสังคม	4.23	0.59	มาก	5
16	นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	4.20	0.43	มาก	6
โดยรวม		4.25	0.34	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่าความคิดเห็นครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 12 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.52)

รองลงมา คือ ข้อ 14 นักเรียนมีความรับผิดชอบในการกระทำของตน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.51)
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 9 นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.05$,
S.D. = 0.55)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษา
ตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ด้านข้อสัต์ย์ สุจริต โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการโรงเรียนสุจริต ด้านข้อสัต์ย์ สุจริต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
17	นักเรียนไม่พูดโกหกหลอกลวง	4.22	0.44	มาก	1
18	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อกระทำผิด	4.02	0.50	มาก	8
19	นักเรียนไม่ลอกการบ้านและข้อสอบ	4.14	0.54	มาก	3
20	นักเรียนไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางที่ เลื่อมเสียม	4.16	0.56	มาก	2
21	นักเรียนไม่หยิบของของคนอื่นมาเป็นของ ตนเอง	4.11	0.53	มาก	5
22	นักเรียนเก็บสิ่งของได้แล้วนำคืนเจ้าของ	4.07	0.58	มาก	7
23	นักเรียนยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นและ ไม่คิดริษยา กลั่นแกล้ง	4.14	0.61	มาก	3
24	นักเรียนมีความละเอียดถี่ถ้วนต่อการ ทำบาป	4.11	0.57	มาก	5
โดยรวม		4.12	0.40	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่าความคิดเห็นครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการโรงเรียน
สุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านข้อสัต์ย์ สุจริต โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 17 นักเรียนไม่พูดโกหกหลอกลวง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ข้อ

20 นักเรียนไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางที่เลื่อมเสีย ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 18 นักเรียนยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.50)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านอยู่อย่างพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
25	นักเรียนมีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมี	4.13	0.53	มาก	3
26	นักเรียนใช้เงินอย่างประหยัดคุ้มค่า	4.16	0.61	มาก	2
27	นักเรียนใช้ทรัพยากรของส่วนรวมด้วยความทะนุถนอม ประหยัดและคุ้มค่า	4.09	0.53	มาก	6
28	นักเรียนรู้จักเก็บออมและใช้เงินตามความจำเป็น	4.11	0.47	มาก	5
29	นักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม	4.17	0.47	มาก	1
30	นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	4.13	0.50	มาก	3
31	นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาของที่เป็นสาธารณสมบัติ	3.99	0.52	มาก	8
32	นักเรียนมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน	4.07	0.43	มาก	7
	โดยรวม	4.10	0.27	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่าความคิดเห็นครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 29 นักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ข้อ 26 นักเรียนใช้เงินอย่างประหยัดคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.16$,

S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 31 นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาของที่เป็นสาธารณสมบัติ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.52)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีจิตสาธารณะ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านมีจิตสาธารณะ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33	นักเรียนมีน้ำใจ รู้จักแบ่งปันสิ่งของผู้อื่น	4.06	0.47	มาก	6
34	นักเรียนเข้าใจและเห็นใจเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน	4.04	0.49	มาก	7
35	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.07	0.46	มาก	5
36	นักเรียนช่วยปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ	3.99	0.56	มาก	8
37	นักเรียนมีส่วนร่วมชักชวนให้ผู้อื่นร่วมช่วยเหลือ แบ่งปัน	4.09	0.55	มาก	2
38	นักเรียนมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติเป็นพลเมืองดีของโรงเรียน ชุมชนและสังคม	4.11	0.54	มาก	1
39	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเผยแพร่ความดีของบุคคล	4.08	0.55	มาก	4
40	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการติดตามการใช้อำนาจของรัฐ	4.09	0.52	มาก	2
	โดยรวม	4.07	0.40	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่าความคิดเห็นครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 38 นักเรียนมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเป็นพลเมืองดีของโรงเรียน ชุมชน และสังคม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ข้อ 37 นักเรียนมีส่วนร่วมชักชวนให้ผู้อื่นร่วมช่วยเหลือ แบ่งปัน และ ข้อ 40 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการติดตามการใช้อำนาจของรัฐ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36 นักเรียนช่วยปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.56)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนสุจริต	ประสบการณ์การทำงาน				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านทักษะกระบวนการคิด	4.06	0.32	3.96	0.32	2.96*
2. ด้านมีวินัย	4.30	0.33	4.21	0.34	2.40*
3. ด้านซื่อสัตย์ สุจริต	4.19	0.47	4.07	0.33	2.90*
4. ด้านอยู่อย่างพอเพียง	4.14	0.26	4.07	0.26	2.45*
5. ด้านมีจิตสาธารณะ	4.07	0.46	4.06	0.34	0.20
รวม	4.15	0.24	4.07	0.19	3.46*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้น ด้านมีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่าง

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียน
สุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การบริหาร สถานศึกษา ตามโครงการ โรงเรียนสุจริต	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านทักษะ กระบวนการคิด	4.09	0.26	3.98	0.37	4.00	0.25	3.97	0.34	2.504
2. ด้านมีวินัย	4.29	0.38	4.28	0.34	4.04	0.14	4.25	0.32	3.875*
3. ด้านซื่อสัตย์ สุจริต	4.24	0.38	4.07	0.48	4.01	0.03	4.11	0.38	3.398*
4. ด้านอยู่อย่าง พอเพียง	4.04	0.28	4.03	0.20	4.09	0.11	4.17	0.20	7.758*
5. ด้านมีจิต สาธารณะ	4.04	0.07	4.12	0.36	4.42	0.43	4.00	0.45	9.475*
รวม	4.14	0.19	4.09	0.26	4.11	0.09	4.10	0.20	0.744

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.9 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีวินัย ด้านซื่อสัตย์สุจริต
ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านทักษะกระบวนการคิดไม่แตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบ
เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังนี้

ตาราง 4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนก
ตามขนาดโรงเรียนด้านมีวินัยเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.29	4.28	4.04	4.25
ขนาดเล็ก	4.29	-	0.01	0.25*	0.04
ขนาดกลาง	4.28		-	0.24*	0.03
ขนาดใหญ่	4.04			-	-0.21*
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.25			-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.10 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ขนาดกลางกับขนาด
ใหญ่ และขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีวินัยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนก
ตามขนาดโรงเรียนด้านซื่อสัตย์ สุจริต เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.24	4.07	4.01	4.11
ขนาดเล็ก	4.24	-	0.17	0.23*	0.13
ขนาดกลาง	4.07	-	-	0.06	-0.05
ขนาดใหญ่	4.01	-	-	-	-0.10
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.11	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านข้อสัคย์ สุจริต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียง เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.06	4.04	4.04	4.17
ขนาดเล็ก	4.06	-	0.015	0.02	- 0.11*
ขนาดกลาง	4.04	-	-	0.00	- 0.13*
ขนาดใหญ่	4.04	-	-	-	- 0.13
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.17	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.12 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านอยู่อย่างพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านมีจิตสาธารณะเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.00	4.08	4.39	4.04
ขนาดเล็ก	4.00	-	-0.08	-0.38*	-0.04
ขนาดกลาง	4.08	-	-	-0.30*	0.04
ขนาดใหญ่	4.39	-	-	-	0.34*
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.04	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 4.13 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านมีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้ข้อมูลจากการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะกระบวนการคิด ด้านมีจิตสาธารณะ และด้านอยู่อย่างพอเพียง จากนั้นได้นำปัญหาไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ซึ่งสามารถประมวล แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินการด้านทักษะกระบวนการคิด

- 1.1 ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.2 เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ เช่นการเรียนแบบโครงการ หรือการเรียนที่เน้นการปฏิบัติ
- 1.3 จัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้สื่อนวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 1.4 จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และควรรวให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดร่วมกัน
- 1.5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 คือมีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ปรับการเรียนการสอนเน้นการบูรณาการ มีนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันกระแสโลก
- 1.6 มีการติดตาม ประเมินผล โดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการดำเนินการด้านมีจิตสาธารณะ

- 2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นจิตสาธารณะ เช่น การตั้งชมรม หรือชุมชน ที่เน้นการส่งเสริมเรื่องการเสียสละ เพื่อให้นักเรียนมีจิตสาธารณะที่ติดตามต่อชุมชนตามความสมัครใจ
- 2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนกิจกรรมกับโรงเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- 2.3 ผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจิตสาธารณะ รวมถึงสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน
- 2.4 มีการยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่าของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ
- 2.5 จัดกิจกรรม พัฒนานักเรียนให้รู้จักการให้ เห็นคุณค่าของตัวเอง

3. แนวทางการดำเนินการด้านอยู่อย่างพอเพียง

- 3.1 ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเก็บออมและใช้เงินตามความจำเป็นอย่างประหยัด ผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการสหกรณ์โรงเรียน หรือ ธนาคารการออม
- 3.2 ควรมีการปลูกฝังความพอเพียงจากโครงการ กิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมด้านความพอเพียง เช่นการปลูกผักสวนครัวเพื่อกินเองแทนการซื้อ
- 3.3 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านความพอเพียงโดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านความพอเพียง

จากข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียน
สุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สรุปได้ดังนี้

สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นเป็นผ่านการจัด
กิจกรรมต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนมีส่วนร่วม
ในการเสนอความคิดร่วมกัน ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 มีการใช้เทคโนโลยี ต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ
มีนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันกระแสโลก มีการติดตาม
ประเมินผลโดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออก
ถึงความเป็นจิตสาธารณะ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่า
ของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ โดยผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติ
เป็นแบบอย่าง ที่ดีด้านจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออมและใช้เงินตามความจำเป็นผ่าน
กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ปลุกฝังความพอเพียง พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้าน
ความพอเพียง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสิทธิภาพทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่างกัน

2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,968 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูจำนวนทั้งสิ้น 351 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาอย่างมีสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น 0.887

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 351 ฉบับ ได้กลับคืนมาได้ 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 เปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู โดยใช้ค่าสถิติ t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้ค่าสถิติ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติ จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประสบการณ์บริหารงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต โดยได้รางวัลดีเด่นระดับประเทศ จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาเรียบเรียงในรูปของข้อความโดยการจัดกลุ่มประเด็น ทำวิเคราะห์ตีความในรูปการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แล้วมาหาข้อสรุปในรูปแบบพรรณนาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผล

ผลจากการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีวินัย รองลงมา คือ ด้านซื่อสัตย์ สุจริต ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะกระบวนการคิด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
4. แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดการเรียนรู้การสอนแบบลงมือปฏิบัติ

(Active Learning) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดร่วมกัน ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ มีนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันกระแสโลก มีการติดตามประเมินผล โดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้แสดงออกถึงความเป็นจิตสาธารณะ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชน อย่างสม่ำเสมอ มีการยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่าของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ โดยผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออมและใช้เงินตามความจำเป็นผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ปลูกฝังความพอเพียง พัฒนาสถานศึกษาให้เป็น โรงเรียนต้นแบบด้านความพอเพียง

อภิปรายผล

การวิจัยสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาต่างมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมคุณลักษณะสุจริตแก่นักเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้มีทักษะการคิด ตลอดจนส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้เกิดคุณลักษณะด้านความสุจริต รวมทั้งยังปลูกฝังค่านิยมให้มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะ 5 ประการ คือ ทักษะการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานของโรงเรียนโดยผู้บริหารและครูปฏิบัติเป็นแบบอย่างและขยายผลการดำเนินงานเข้าสู่ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินการการจัดโครงการต่าง ๆ จะมีการประชุมและวางแผนงานร่วมกัน คณะครูมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนงานของสถานศึกษาจึงทำให้สภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา เเผด็จศึก (2559 : 8) ได้ทำการศึกษา บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณลักษณะสุจริตของนักเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเขต 4 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณลักษณะสุจริตของนักเรียนตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2559 : 79) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขต

บ็อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การทำงานที่เหมาะสมกับต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายต่างกัน ทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานต่างกัน ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนเต็ม ลิ้มปตานนท์ (2558 : 89) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี โดยรวมแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดที่แตกต่างกันครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษาทุกกิจกรรม สามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพช่วยส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการ โรงเรียนสุจริตแก่นักเรียนได้ทำให้ความคิดเห็นต่อการบริหารไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญบา จีเพ็ชร (2557 : 118) ได้ทำการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบจำแนกขนาดโรงเรียนพบว่าความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกัน

4. แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะกระบวนการคิด ด้านจิตสาธารณะ และด้านความพอเพียง ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงาน การบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริตสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดร่วมกัน ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เน้นการบูรณาการมีนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนรู้เท่าทันกระแสโลก มีการติดตามประเมินผลโดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออก

ถึงความเป็นจิตสาธารณะ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่าของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ โดยผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออมและใช้เงินตามความจำเป็นผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ปลุกฝังความพอเพียง พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านความพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไชยมงคล (2560 : 78) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานในโครงการ โรงเรียนสุจริต กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานในโครงการโรงเรียนสุจริต กลุ่มโรงเรียน เชียงคำ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ต้องมีการส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะด้านวินัย ให้แก่นักเรียนให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ โรงเรียนสุจริต ดังนี้

1.1 จากการศึกษา พบว่า ด้านทักษะกระบวนการคิด มีการดำเนินงานต่ำที่สุด ดังนั้น ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน หรือการสอนแบบปฏิบัติโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดร่วมกัน

1.2 จากการศึกษา พบว่า การดำเนินด้านวินัย มีการดำเนินงานมากที่สุด โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวินัยให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถนำตัวอย่างพฤติกรรมสุจริตไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ปลุกฝังให้นักเรียนตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลาด้วยตนเอง

1.3 บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดนโยบาย จัดโครงการและกิจกรรม ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนสุจริต อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็น จัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ให้เข้ากับศตวรรษที่ 21 มีการติดตามประเมินผล โดยเน้นทักษะกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นจิตสาธารณะ ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ยกย่องเชิดชูนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออม

และใช้เงินตามความจำเป็นผ่านกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ปกป้องความพอเพียง ให้แก่นักเรียนอย่าง
สม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย การพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการ โรงเรียนสุจริตให้
ครอบคลุม ทุกโรงเรียนและสถานศึกษาทุกสังกัด ในสภาพบริบทและที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะสุจริตของ
นักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นความมีระเบียบวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติสุข แสงสวี่. (2549). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณภาพ อาชีวศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภท เกษตรกรรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การบริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- คณาพร เทียมกลาง. (2551). การดำเนินการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 – 4 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โรงเรียน ปอพานวิทยาคมรัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2544). ทฤษฎีบริหาร. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2537). จริยศาสตร์: ทฤษฎีจริยธรรมสำหรับนักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย : แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : พ.ศ.พัฒนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เดือนเต็ม ลิมปตานนท์. (2558). ความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ทิสนา เขมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมจากทฤษฎีผู้ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เมธีพิปส์.
- ทรงศักดิ์ สารรัตน์. (2553). การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนหนองชนพิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(การบริหารการศึกษา). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2550). แนวทางการพัฒนาสังคมในยุคปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์ ร่วมกับองค์การภาคีภาครัฐและเอกชน.

- นิคม ปิยมโนชา. (2547). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนาการคิด. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.mc41.com/more/think01.htm>.
- นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- นพคุณ บำรุงพงษ์. (2551). การเรียนรู้หลักการทรงงานและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาประยุกต์ใช้ของเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือ. ค้นเมื่อ 7 กันยายน 2562, จาก https://sansaiporpiang.mju.ac.th/wtms_newsDetail.aspx?nID=10558.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญยฤทธิ์ มিতราววงศ์. (2545). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุษยา เชื้อนแก้ว. (2556). การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุษบา จีเพ็ชร. (2557). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2550). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปาริฉัตร สีนธวงค์. (2555). ลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรมจริยธรรม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นพิชร์ วิมล เหมือนคิด และชญญา ลีศัตร์พ่าย. (2553). “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ” .วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. 3 (1) : 9 – 16.
- ผกา สัตย์ธรรม. (2550). คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : พลอยเพชร.

- พระมหาแสงอรุณ กุญมัจฉา. (2551). การพัฒนาความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในโรงเรียน ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองผักชี ตำบลโลกเข้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. ศศ.ม.
(พุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์). ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2552). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม.
(พิมพ์ครั้งที่16). กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- พระไพศาล วิสาโล. (2544). วิถีสังคมไทยชุดที่ 4 ประชาสังคมและวัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ :
เรือนแก้วการพิมพ์.
- พระสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2533). มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท “เล่ม 2”. กรุงเทพฯ : นิวไวเด็ก
การพิมพ์.
- พรรัตนถน เพชรวิวรรธน์. (2545). การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ นักเรียนประถมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิศมัย เทียนทอง. (2553). การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
สุจริตของนักเรียนโรงเรียนบ้านเขามะกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัย
ปทุมธานี.
- พรทิพย์ ไชยมงคล. (2560). สภาพการดำเนินงานในโครงการโรงเรียนสุจริต กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ
1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
- พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ. (2558). ศึกษาการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พศ.ม.
(พระพุทธศาสนา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ภาคภูมิ อิ่มสะอาด, อำนาจ ตั้งเจริญชัย และผดุงชัย ภูพัฒน์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมี
วินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง.
วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 12(2) : 142 - 149.
- ภาวดี อนันต์นำวี. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง.
ชลบุรี : พิมพ์ลักษณ์.
- ภักดี พานอ่อน. (2553). การศึกษาสภาพการเสริมสร้างวินัยในตนเองแก่นักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหาร
การศึกษา). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- มนัสสา ชินูปการณพงศ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการสื่อสารการตลาดด้วย
จิตสำนึกสาธารณะกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : อักษร
เจริญทัศน์.
- รงค์ ประพันธ์พงศ์. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
พิมพ์ลักษณ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วศิน อินทสระ. (2551). จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2538). การบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- หวน พันธุพันธ์. (2549). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
อักษรบัณฑิต.
- แหวง ไตจิราการ. (2550). พฤติกรรมจิตสาธารณะ. เก็บค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2562, จาก
<http://www.krakimpbmind.com>.
- ศศกร ไชยคำหาญ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปรัชญา. (บริหารการพัฒนา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วศิน อินทสระ. (2549). เพื่อความสุขใจ. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ : เม็ดทราย.
- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์. (2547). ทบทวนแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. นครราชสีมา :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1.
- วินัย พัฒนรัฐ. (2546). กิจกรรมปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด สาระการเรียนรู้พื้นฐาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ประสานมิตร.
- ศิรินทรา กลักโพธิ์. (2555). การศึกษาไทยในอนาคต. กาลสินธุ์ : มหาวิทยาลัยกาลสินธุ์.
- สมคิด บางโม. (2554). กฎหมายและจริยธรรมสื่อมวลชน. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมยศ นาวิการ. (2540). การบริหารและพฤติกรรมองค์กร เรื่องการจูงใจ จากแนวความคิดไปสู่
การประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

- สมหมาย วิเศษชู. (2554). การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนนอช้อยวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศุพลแก้ว หนองแสง. (2554). การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่าง
พอเพียงโรงเรียนบ้านโนนพุดธา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549). การประชุมสภาการศึกษาโครงการนำคุณธรรมนำ
ความรู้ กระทรวงศึกษาธิการ 21 ธันวาคม 2549. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). “บริหารศาสตร์” ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับสูง เล่ม 4. กรุงเทพฯ : คัมปาย อิมเมจจิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
(2556). โรงเรียนสุจริต Upright School Project. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, จาก
web.uprightschool.net/xeksar-khumux.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2559). แนวทางการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุจริต. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). รายงานประจำปี 2552.
กรุงเทพฯ : คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2547). นวัตกรรมการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- สุจิรา สุขสาร. (2545). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมี
ความสุข ของนักเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2541. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาการวัดผลการศึกษา) :
สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2552). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ปัญญาชน.
- สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษา. รายงานการวิจัย.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ ศาสตร์และศิลป์สู่การเป็นผู้นำที่สมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิรัตน์ เอ็ดดูลักษณ์.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษฎ์. (2542). หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- สุธีรา ปอศรี. (2552). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชื้อสัถย์ของเยาวชนในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กขอนแก่น. รายงานการวิจัย, ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรัตยา นาคมิตร. (2551). การพัฒนาการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2550). ความรักในพระพุทธศาสนา. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กรอบเครื่องเรื่องการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อนุชา วรหาญ. (2546). ความสามารถในการบริหารจัดการของหัวหน้าสถานีนอนมัย เพื่อการพัฒนางานสาธารณสุข จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บริหารสาธารณสุข). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อมรรัตน์ เจริญชัย. (2550). เศรษฐศาสตร์ครอบครัว. กรุงเทพฯ : โคมการพิมพ์.
- อัญญา ประสานชาติ (2545). ผลของการฝึกจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2547). การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- อรพิน ถกไธสง. (2553). การพัฒนาชุดฝึกทักษะกระบวนการคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารและโภชนาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ศศ.ม. (สาขาการวัดผลการศึกษา). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Bateman, T. S. & Snell, S. (2004). *Management : The New competitive Landscape*. 6th ed. New York : McGraw-Hill/Irwin.
- Campbell, R. F. et al. (1997). An Evaluation of a Learning Cycle Intervention Strategy for Enhancing the Use of Formal Operational Thought by Beginning College Physics Students [Abstract]. Doctoral Dissertation Educational psychology, Nebraska University. In *Dissertation Abstracts International*, p.3903.

- Fisk, R. S. (1963). **The Task of Educational Administration**. New York : Harper Row Publishers.
- Griffiths, D. E. (1956). **Human Relations in School Administration**. New York : Appleton-Century Crofts, Inc.
- Kimbrough, R. & Nunnery, M. (1976). **Educational Administration : An Introduction**. New York : Macmillan.
- Ramseyer, J. A. et al. (1995). **Factors Affecting Educational Administration CPEA Series**. Columbus Ohio : Ohio State University.
- Robbin, S. P. & Coulter, M. (2003). **Management**. New Jersey : Prentice Hall.
- Scheider, B. H. (1979). An Elaboration of the Relationship between Parental Behavior and Children's Moral Development [Abstract]. Doctoral Dissertation Educational psychology, Oxford. In **Dissertation Abstracts International**. p.4152 - A.
- Sergiovanni, T. J. et. al. (1992). **Educational Governance and Administration**. 3rd ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Shapira, A. (1976). "Development Difference in Competitive Behavior of Kibbutz City Children in Israel." **Journal of Social Psychology**. 27(2) : 19 - 26.
- Siefing, J. J. (1981). Intelligence, Sex and Behavioral Correlates of Moral Reasoning of Public Junior High School [Abstract]. Doctoral Dissertation Educational psychology, Fordham University. In **Dissertation Abstracts International**. p.1560 - A.
- Sulkowski, N. B. & Deakin, M. K. (2009). " Does Understanding Culture Help Enhance Students in Learning Experience. " **International Journal of Contemporary Hospitality Management**. 21(02) : 154 - 166.
- Thomas, D. L. (1993). " Young Children is Understanding of Forgetting Over Time. " **Child Development**. 64 : 195.
- Washaw, R. (1978). Moral reasoning of children in fourth and sixth grades in two different educational environments [Abstract]. Doctoral Dissertation Educational psychology, Fordham University. In **Dissertation Abstracts International**. p.1450A - 1451A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกัญชนก กามะพร

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกัญชนก กามะพร

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกัญชนก กามะพร

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สະโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ ทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจระ อำเภอมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นอมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุญาติให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่าน เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาติให้ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการอุดมอักษรพิทยาคม

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่าน เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา).

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อก ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุญาติให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่าน เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาติให้ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนถนนหักพิทยาคม

ด้วย นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่าน เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
 - ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
3. ในฐานะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนและปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน
ในปัจจุบัน

1. ประสบการณ์ในการทำงาน

- น้อยกว่า 10 ปี
 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. ขนาดของโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 499 คน)
 ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 500 ถึง 999)
 ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1,000 ถึง 1,499 คน)
 ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียน
สุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 40 ข้อ โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาว่าในสถานศึกษาที่ท่านทำงานอยู่มีสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริตอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต โดยกำหนดระดับดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนสุจริต	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะกระบวนการคิด						
1	นักเรียนมีความคิดที่เป็นขั้นเป็นตอน					
2	นักเรียนสามารถจัดระบบความคิดได้					
3	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลัง					
4	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์เดิมมาปรับใช้ได้					
5	นักเรียนสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี					
6	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมี สาเหตุมาจากสิ่งใด					
7	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาคำถามที่เกิดขึ้นได้					
8	นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุ มาจากสิ่งใด					
มีวินัย						
9	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
10	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน					
11	นักเรียนเคารพกฎจราจร ขับรถใส่หมวกกันน็อกและ คาดเข็มขัดนิรภัย					
12	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
13	นักเรียนตั้งใจเรียนและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอๆ					
14	นักเรียนมีความรับผิดชอบในการกระทำของตน					
15	นักเรียนมีมารยาทในการเข้าสังคม					
16	นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
ซื่อสัตย์ สุจริต						
17	นักเรียนไม่พูดโกหกหลอกลวง					
18	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด					
19	นักเรียนไม่ลอกการบ้านและข้อสอบ					
20	นักเรียนไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมเสีย					

ข้อ	สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนสุจริต	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ข้อดี						
21	นักเรียนไม่หยิ่งของคนอื่นมาเป็นของตนเอง					
22	นักเรียนเก็บสิ่งของได้แล้วนำคืนเจ้าของ					
23	นักเรียนยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นและไม่คิดริษยากลับแก้ง					
24	นักเรียนมีความละเอียดรอบคอบต่อการทำบาป					
อยู่อย่างพอเพียง						
25	นักเรียนมีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมี					
26	นักเรียนใช้เงินอย่างประหยัดคุ้มค่า					
27	นักเรียนใช้ทรัพยากรของส่วนรวมด้วยความทะนุถนอม ประหยัดและคุ้มค่า					
28	นักเรียนรู้จักเก็บออมและใช้เงินตามความจำเป็น					
29	นักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม					
30	นักเรียนไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
31	นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาของที่เป็นสาธารณสมบัติ					
32	นักเรียนมีการวางแผนการใช้จ่าย					
มีจิตสาธารณะ						
33	นักเรียนมีน้ำใจ รู้จักแบ่งปันสิ่งของผู้อื่น					
34	นักเรียนเข้าใจและเห็นใจเมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน					
35	นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
36	นักเรียนช่วยปฏิบัติงานด้วยความมีน้ำใจ					

ข้อ	สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนสุจริต	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
มีจิตสาธารณะ						
37	นักเรียนมีส่วนร่วมชักชวนให้ผู้อื่นร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน					
38	นักเรียนมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเป็นพลเมืองดีของโรงเรียน ชุมชน และสังคม					
39	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเผยแพร่ความดีของบุคคล					
40	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการติดตามการใช้อำนาจของรัฐ					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

นางสาวรุ่งทิพย์ ทะโลรัมย์

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครั้งที่ ในวันที่ ที่ เดือน..... พ.ศ.

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านมีวินัย
2. ด้านซื่อสัตย์ สุจริต
3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. ตำแหน่ง

3. อายุ

4. ท่านคิดว่าทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่

() สำคัญ () ไม่สำคัญ

5. ท่านเห็นด้วยกับการศึกษาทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริตในสถานศึกษาหรือไม่

() สำคัญ () ไม่สำคัญ

6. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านทักษะการคิด อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง สุจริตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านจิตสาธารณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. นายสมเกียรติ วัฒนากรประสิทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ
อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. นายสุรธี เกรือบคนโท ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนถนนหนักพิทยาคม
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
3. นายสมิงไพร สุนทะวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม
อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์
4. นายเรืองวิศ พายุหะธำรงรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 3 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา 9.00 เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการคิด
2. ด้านจิตสาธารณะ
3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

1. เพศ (/) ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
3. ท่านคิดว่าทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่
(/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
4. ท่านเห็นด้วยกับการศึกษาทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริตในสถานศึกษาหรือไม่
(/) สำคัญ () ไม่สำคัญ

5. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านทักษะการคิด อย่างไร
 “ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้บอกความรู้ให้นักเรียนท่องจำ ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียน ได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดน้อย กิจกรรมการเรียนรู้จึงไม่หลากหลายแบบทดสอบที่ใช้วัดผลความรู้ส่วนใหญ่เน้นคำถามในระดับความรู้ ความจำความเข้าใจ แนวทางการพัฒนา คือ ต้องให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาเป็นผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ เช่นการเรียนแบบโครงงาน หรือการเรียนที่เน้นการปฏิบัติ มีวิธีวัดผลประเมินผลที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ”

6. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านจิตสาธารณะ อย่างไร

“นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นอย่างดี แต่ยังคงความมีจิตสาธารณะยังเห็นแก่ความลำบากในการเข้าช่วยเหลือคนอื่น แนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความเป็นจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนกิจกรรมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ”

7. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง อย่างไร

“ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม หาเช้ากินค่ำ รายได้ไม่แน่นอน ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง จึงไม่มีเงินเหลือพอเก็บ นักเรียนได้เงินมาจากผู้ปกครองเป็นรายวัน และใช้จนหมด ขาดการวางแผนการใช้เงิน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเก็บออมและใช้เงินตามความจำเป็นอย่างประหยัด จัดกิจกรรมที่เน้นให้เห็นประโยชน์ของการพอเพียง”

บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 4 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา 9.00 เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการคิด
2. ด้านจิตสาธารณะ
3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

1. เพศ (/) ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนถนนหักพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
3. ท่านคิดว่าทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
4. ท่านเห็นด้วยกับการศึกษาทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต ในสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
5. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านทักษะการคิด อย่างไร
 “นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะกระบวนการคิด ไม่สามารถสรุปความรู้เองได้ ขาดทักษะในการสืบค้น แปรความ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไม่สามารถตั้งคำถามไปสู่คำตอบที่ต้องการได้ เมื่อครูให้ไปศึกษาค้นคว้างานต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่จะถามว่าต้องหาที่ไหน อย่างไร ต้องเอาตรงไหนมาตอบบ้าง นักเรียนไม่สามารถเลือกเอาคำตอบที่ถูกต้องออกมาได้ จะรอลอกคำตอบจากครู และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะแก้ไข แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้

นักเรียนสามารถใช้สื่อนวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นร่วมกัน ”

6. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านจิตสาธารณะ อย่างไร

“นักเรียนบางคนไม่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความไม่เต็มใจ ต้องให้ครูบอกก่อนจึงค่อยทำ เมื่อทำกิจกรรมใดเพื่อส่วนรวมมักจะถามถึงสิ่งของตอบแทน โดยขาดความเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น นักเรียนบางคนเห็นครูถือสิ่งของมาเต็มมือ จะทำเป็นมองไม่เห็น หรือหลบหลีกเพราะกลัวโดนใช้ ต้องรอให้ครูเรียกก่อนจึงจะทำไม่ได้ช่วยเพราะความเต็มใจ

แนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะที่หลากหลาย เช่น การตั้งชมรม หรือชุมชน ที่เน้นการส่งเสริมเรื่องการเสียสละ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีจิตสาธารณะที่ดีงามต่อชุมชนตามความสมัครใจ”

7. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง อย่างไร

“นักเรียนใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ชื้อของที่ไม่น่าจำเป็น ไม่มีการแบ่งเงินไว้สำหรับการออม ไม่รู้จักถนอมและรักษาอุปกรณ์การเรียน บางครั้งมีการทะเลาะชกต่อยกัน โดยไม่มีเหตุผลสมควร

แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการปลูกฝังความพอเพียงจากโครงการ กิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมด้านความพอเพียง เช่น การปลูกผักสวนครัวเพื่อกินเองแทนการซื้อ”

บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวรุ่งทิพย์ ทะโลรัมย์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา 9.00 เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยได้นำข้อมูล จากการออกแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการคิด
2. ด้านจิตสาธารณะ
3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

1. เพศ (/) ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์
3. ท่านคิดว่าทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
4. ท่านเห็นด้วยกับการศึกษาทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตในสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
5. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านทักษะการคิด อย่างไร
 “ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะกระบวนการคิด ไม่สามารถสรุปความรู้เองได้ ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด เช่น การเรียนแบบโครงงาน ปฏิบัติตนเป็นครูแห่งศตวรรษที่ 21 คือมีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ปรับการเรียนการสอนเน้นการบูรณาการ มีนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันกระแสโลก ”

6. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านจิตสาธารณะ อย่างไร

“นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความมีจิตสาธารณะ ไม่ชอบช่วยเหลือ ทั้งที่บ้านและโรงเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ผู้ปกครองและครูควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีด้านจิตสาธารณะ สอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน ยกย่องเชิดชู เห็นคุณค่าของนักเรียน หรือมอบเกียรติบัตรเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ พัฒนานักเรียนให้รู้จักการให้ เห็นคุณค่าของตัวเอง”

7. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง อย่างไร

“นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงิน ใช้เงินซื้อของใช้ที่ไม่จำเป็น บางคนชอบฉีกสมุดมาขีดเขียนเล่น พับทิ้งเกลื่อนกลาด โดยหนังสือหรือกระเป๋าโดยไม่สนใจเก็บให้เรียบร้อย แนวทางการแก้ปัญหา คือ ส่งเสริมนักเรียนให้เห็นประโยชน์ของการพอเพียงผ่านกิจกรรม โครงการ ปลูกฝังการรู้จักการออมการแบ่งปัน ผ่านโครงการสหกรณ์โรงเรียน หรือ ธนาคารการออม ”

บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 6 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวรุ่งทิพย์ สะโลรัมย์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา 9.00 เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการคิด
2. ด้านจิตสาธารณะ
3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

1. เพศ (/) ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
3. ท่านคิดว่าทางการบริหารสถานศึกษาตาม โครงการ โรงเรียนสุจริต สถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
4. ท่านเห็นด้วยกับการศึกษาทางการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริตในสถานศึกษาหรือไม่
 (/) สำคัญ () ไม่สำคัญ
5. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านทักษะการคิด อย่างไร
 “ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยกล้าคิด เวลาให้แสดงความคิดเห็นจะพูดคล้าย ๆ กัน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย นักเรียนที่ตอบผิดมักจะ โดนเพื่อนล้อ เขาะเขี่ย นักเรียนจึงกลัวที่จะตอบ แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด ให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด อภิปราย เสนอแนะ เน้นการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ ๆ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน มีการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และใช้การวัดผลที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ”

6. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านจิตสาธารณะ อย่างไร

“นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยช่วยทำงานบ้าน แสดงอาการก้าวร้าว ไม่พอใจเมื่อต้องช่วยงาน มีข้อแลกเปลี่ยนในการทำงานทั้งที่บ้านและโรงเรียน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการขอร้องเชิญ หรือมอบเกียรติบัตร ในการทำประโยชน์ หรือเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนและชุมชน”

7. ท่านมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามโครงการ โรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง อย่างไร

“นักเรียนส่วนใหญ่ได้เงินมาโรงเรียนทุกวัน และใช้จ่ายเงินไม่เป็น ใช้จ่ายหมดทุกวัน ไม่มีเหลือพอที่จะเก็บออม แนวทางการแก้ปัญหา คือ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำบัญชี การออมต่าง ๆ จัดกิจกรรมโครงการที่เน้นความพอเพียง พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านความพอเพียงโดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านความพอเพียง”

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	0.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.887	40

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวรุ่งทิพย์ ทะโลรัมย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	84/1 หมู่ 4 ตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	84/1 หมู่ 4 ตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโนนพฤษดิ์ ตำบลจักราช อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทย์-คณิต) โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2558 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2563 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์